БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 ИЮЛ ЧИҚИШИ.

№ 115 (4106).

12 ИЮНЬ ПАЙШАНБА 1969 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

ШУРАЛИСОЙ. «Партия XXI съезди» колхозининг далаларида ғўза парвариши қизғин кетяпти. Колхоз механизаторлари трактор рулларига ўтириб агрегатларнинг унумли ишлашини таъминламоқдалар. Шу сабабли ниҳоллар тез ривожланаётир.

Саттор Жўраев ҳам тиниб-тинчимас механизаторлардан бири. У ўзи раҳбарлик қилаётган звенода ғўзаларни бир марта узунасига, бир марта кўндалангига парвариш қилиб чиқди. Эндиликда иккинчи марта культивация қилиб, озиқлантириляпти.

С. ФОЗИЛОВА.

ЧИНОЗ. Карл Маркс номли колхозда В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини меҳнат ғалабалари билан нишонлаш юзасидан қизғин тайёргарлик кетяпти. Ҳар бир участка ва звенода ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаш яхши йўлга қўйилган. Буни Иўлдош Қўзибоев раҳбарлик қилаётган участка пахтакорларининг ишидан ҳам кўриш мумкин. Деҳқонлар ҳар гектар ердан 32 центнердан «оқ олтин» кўтаришга аҳд қилишган. Ваъдасининг устидан чиқиш учун курашаётган пахтакорлар қисқа вақт ичида қатор ораларини иккинчи марта парвариш қилишга киришдилар. Участканинг барвақт уруг ташланган майдонларидаги ғўза қийғос шоналай бошлади.

К. ШАРОПОВ.

БЕКОБОД. «Победа» колхозининг Анорбой Қурбонбоев бошлиқ комплекс механизациялашган звеносидаги 67 гектар майдонининг ғўзаси озиқлантирилиб, қисқа вақтда яганадан чиқарилиши сабабли ғўзалар шонага кирди. Шонани кўпайтириш ва уни тезда ғулга айлантириш учун курашаётган звено аъзолари суғоришни ҳам намунали йўлга қўйиб юбордилар.

А. НОРБУТАЕВ.

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАРИ ХАЛҚАРО КЕНГАШИДА

Коммунистик ва ишчи партияларнинг Халқаро Кенгаши 10 июнда ўз ишини давом эттирди.

Чили Коммунистик партиясининг Бош секретари ўртоқ Л. Корвалан раислигида ўтган эрталабки мажлисда кенгаш иштирокчилари «Вьетнамга мустақиллик, озодлик ва тинчлик!» деган даъватни баланд руҳ ва якдиллик билан қабул қилдилар.

Кенгаш кун тартибида турган масалаларни муҳокама қилишда Австрия Коммунистик партиясининг раиси ўртоқ Ф. Мури, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Т. Живков, Куба Коммунистик партияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси ўртоқ К. Р. Родригес, Шарқий Покистон Коммунистик партияси делегациясининг бошлиғи, Ироқ Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. Муҳаммад сўзга чиқдилар.

Кечқурунги мажлисда Бельгия Коммунистик партиясининг раиси ўртоқ М. Дрюмо раислик қилди. Мажлисда Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Я. Кадар, Аргентина Коммунистик партияси Марказий Комитети Ижроия Комитетининг аъзоси ўртоқ Р. Гиольди, Швейцария Меҳнат партияси Раҳбарлик Комитетининг аъзоси, Марказий Комитет секретари ўртоқ Я. Лехляйтер сўзга чиқдилар.

ВЬЕТНАМГА МУСТАҚИЛЛИК, ОЗОДЛИК ВА ТИНЧЛИК!

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАРИ ХАЛҚАРО КЕНГАШИНИНГ ДАЪВАТИ

Коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро Кенгаши қардош вьетнам халқига оташин жанговар саломини йўллайди ва АҚШ агрессиясига қарши курашда эришган тарихий муваффақиятлари билан уни чин кўнгилдан табриклайди.

Биз вьетнам халқининг авангарди, Вьетнам меҳнаткашлар партиясига ва унинг Марказий Комитетига, халқаро коммунистик ҳаракатнинг атоқли арбоби, улуғ ватанпарвар ва интернационалист ўртоқ Хо Ши Минга алоҳида саломимизни йўллаймиз. Вьетнам меҳнаткашлар партияси АҚШ империализмининг агрессиясига қарши курашда илҳомлантирувчи ва раҳбарлик қилувчи кучдир. Бу партия миллий манфаатларни изчиллик билан ҳимоя қилмоқда ва социализмнинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги истеҳкомидир.

Биз Жанубий Вьетнам аҳолисининг қонуний вакили, АҚШ агрессиясига қаршилик кўрсатиш йўлидаги қаҳрамонона курашнинг синалган ташкилотчиси ва йўлбошчиси Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтига қизғин саломимизни йўллаймиз. Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг сиёсий программаси бутун Жанубий Вьетнам аҳолисининг озодлик йўлидаги ҳаққоний курашида уни бирлаштирувчи асосидир.

Халқаро Кенгаш Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти Марказий Комитетининг 1969 йил 8 майда эълон қилган 10 моддадан иборат программасини — «Вьетнамда тинчликни тиклашга кўмаклашиш мақсадида Жанубий Вьетнам проблемасини умумий тарзда ҳал этишнинг принциплари ва мазмуни» программасини сўзсиз қўллаб-қувватлайди.

Бу программа Вьетнам масаласи юзасидан 1954 йилда Женевада тузилган битимнинг асосий принципларидан келиб чиқади ва Вьетнамдаги ҳозирги аҳволни асос қилиб олади. Бу программа Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг 5 моддадан иборат сиёсий программаси ва позицияларига асосланади ҳамда Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг 4 моддадан иборат позицияларига мувофиқдир. Жанубий Вьетнам проблемасини ҳал этиш юзасидан таклиф этилган йўл вьетнам халқининг миллий ҳуқуқларига ва бутун дунёда тинчлик манфаатларига тўла жавоб беради. Бу йўл Жанубий Вьетнам аҳолисининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини ва Вьетнамда мустаҳкам тинчлик бўлишини таъминлайди, шунингдек, Ҳиндихитойдаги бошқа халқларнинг манфаатларига ҳам мос келади.

ВЬЕТНАМ ХАЛҚИНИНГ ЎЗ ВАТАНИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ УЧУН КУРАШ ОЛИБ БОРИШ ҲУҚУҚИ — БАРЧА ХАЛҚЛАРНИНГ ЎЗИНИ МУДОФАА ҚИЛИШГА ҚАРАТИЛГАН МУҚАДДАС ВА ДАҲЛСИЗ ҲУҚУҚИДИР.

Вьетнам халқининг озодлик ва мустақиллик учун курашни халқларда самимий ҳурмат ва фахрланиш туйғуларини вужудга келтиради. Вьетнам халқининг сабот-матонати, қаҳрамонлиги ва ғалаба қозонишга бўлган ишончи империализмга қарши, тинчликни сақлаш учун, халқларни эксплуатация ва зулмдан озод қилиш учун курашда рағбатлантирувчи ўрнак бўлмоқда. Вьетнам халқи ўз ватанини ҳимоя қилиш билан бир вақтда ўзининг интернационал бурчини бажармоқда ва бутун дунёда тинчликни таъминлашдан иборат олижаноб ишга хизмат қилмоқда. Биз, вьетнам халқининг ана шу ғоят адолатли курашини аҳиллик билан зўр бериб қўллаб-қувватлаб келдик, қўллаб-қувватламоқдамиз ва бундан буён ҳам қўллаб-қувватлайверамиз.

Вьетнам халқининг АҚШ агрессиясига қарши қаҳрамонона кураши бутун жаҳонда социализм билан империализм ўртасидаги, тараққиёт кучлари билан реакция кучлари ўртасидаги курашнинг энг муҳим таркибий қисмларидан биридир.

АҚШнинг империалистик кучлари Вьетнамда қуролли интервенцияни амалга ошириб, Осиёдаги социалистик истеҳкомларнинг биринчи яксон қилиш, Ҳиндихитой халқларининг тинчлик, озодлик ва тараққиёт сари олиб бораётган йўлини тўсиш, Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги революцион миллий озодлик ҳаракатига зарба бериш, социалистик мамлакатлар ва барча антиимпериалистик кучлар бирдамлигининг мустаҳкамлигини синаб кўришга уриндилар.

АҚШ империализмининг ана шу режалари муқаррар барбод этилади.

Социализм мамлакатларидан, аввало, Совет Иттифоқидан, шунингдек жаҳондаги барча тинчликсевар халқлардан жуда катта мадад олаётган вьетнам халқи империализмнинг энг қудратли кучи бўлган АҚШга унинг қудратининг ҳадди — чегараси борлигини кўрсатди.

Америка интервенциячиларининг вьетнам халқига қарши қилаётган ваҳшиёна жиноятлари,биологик, химик воситаларни, яъни қирғинининг бошқа воситаларини қўллаётганлиги ҳақиқатан ҳам геноцид бўлиб, инсониятнинг виждонини ғазаблантиряпти. Бу жиноятлар барча халқлар олдида империализмнинг инсонпарварликка қарши чин моҳиятини фош қилиб ташлади.

Буларнинг ҳаммаси ғоят кенг табақалар орасида, шу жумладан баъзи капиталистик мамлакатларнинг ҳукмрон доиралари орасида ҳам агрессорнинг сиёсий ва маънавий жиҳатдан якка қолишини кучайтирди. АҚШнинг ўзида аҳолининг тобора кенг доиралари Вьетнамдаги разил урушга қарши чиқмоқдалар. Бу урушнинг оқибатлари Америка жамиятини ларзага келтирмоқда.

Вьетнам халқининг қаҳрамонона эпопеяси халқларнинг империализмга қарши ҳаракатини белгиловчи омилларнинг биридир. Бу ҳаракат ёшлар ва студентларнинг жанговар ҳаракатларида ҳам ўз ифодасини топмоқда.

Агрессор жуда катта ҳарбий машинадан фойдаланганига қарамай, ҳеч қандай шарт қўймай, Вьетнам Демократик Республикаси территориясини бомбардимон қилишни тўхтатишга ва Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтини тенг ҳуқуқ билан қатнаштирган ҳолда тўрт томонлама музокаралар олиб боришга мажбур бўлди. Жанубий Вьетнамда халқ озодлик қуролли кучлари АҚШ интервенциячиларига ва уларнинг қўғирчоқларига узлуксиз қаттиқ зарба бермоқдалар. Территориянинг ғоят кўп қисмида халқ ҳокимияти ўрнатилган. Сийқаси чиқиб қолган қўғирчоқ режим АҚШ империализмининг найзаларига таяниб турибди.

Бу — қаҳрамон вьетнам халқининг, жаҳон социализм системасининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг, барча тинчликсевар ва прогрессив кучларининг муҳим ютуқларидир.

Вьетнамнинг муваффақиятли суратда олиб бораётган кураши кучларнинг халқаро миқёсдаги нисбатида ўзгаришлар рўй берганлигини, жаҳон миқёсида социализм, демократия ва миллий озодлик кучларининг қудрати ўсиб бораётганлигини акс эттиради.

Халқаро коммунистик ҳаракатнинг, шунингдек барча антиимпериалистик кучларнинг инсониятнинг умумий душмани — империализмга қарши курашда жипслашиб, биргалашиб ҳаракат қилишга интилаётганлиги АҚШ агрессиясига қарши Вьетнамни қўллаб-қувватлаш йўлидаги кенг ҳаракатда ўзининг ёрқин ва конкрет ифодасини топди.

ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ КУРАШИ ШУНИ КЎРСАТАДИКИ, ИМПЕРИАЛИЗМГА ҚАРШИ, ОЗОДЛИК ВА МУСТАҚИЛЛИК УЧУН ИЗЧИЛ КУРАШАЁТГАН ВА СОВЕТ ИТТИФОҚИДАН, БАРЧА СОЦИАЛИСТИК МАМЛАКАТЛАРДАН ВА БУТУН ДУНЁДАГИ ТИНЧЛИКСЕВАР КУЧЛАРДАН МАДАД ОЛАЁТГАН ХАЛҚ ЕНГИЛМАСДИР.

ХАЛҚАРО КОММУНИСТИК ҲАРАКАТ, БАРЧА АНТИИМПЕРИАЛИСТИК КУЧЛАРНИНГ УМУМИЙ ДУШМАНГА, ИМПЕРИАЛИЗМГА ҚАРШИ КУРАШДАГИ БИРЛИГИ ВА ЖИПСЛИГИ НЕЧОҒЛИҚ МУСТАҲКАМ БЎЛСА, УЛАР ШУ ҚАДАР КЎП МУВАФФАҚИЯТ ҚОЗОНАДИЛАР.

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАР ХАЛҚЛАР ОЗОДЛИГИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ БАЙРОҒИНИ НЕЧОҒЛИҚ ЗЎР ҚАТЪИЯТ БИЛАН БАЛАНД КУТАРИБ, ИМПЕРИАЛИСТЛАРНИНГ АГРЕССИЯСИ СИЕСАТИГА ҚАРШИ КУРАШГА БОШЧИЛИК ҚИЛСАЛАР, ХАЛҚ ОММАСИНИНГ ИМПЕРИАЛИЗМГА ҚАРШИ ҲАРАКАТИ ШУ ҚАДАР КЕНГ ТУС ОЛАДИ ВА БУ ҲАРАКАТНИНГ АМАЛИЙ ТАЪСИРИ ШУ ҚАДАР КУЧАЙИБ БОРАДИ.

АҚШнинг милитаристик доиралари оғир мағлубиятларга учраганлигига қарамай, Вьетнамга нисбатан агрессив янги мустамлакачилик планларидан ҳали воз кечганлари йўқ ва Вьетнам масаласини ҳарбий йўл билан ҳал этишга эришиш борасидаги уринишларини давом эттирмоқдалар. Улар ҳарбий можаронн кенгайтиришдан иборат узларининг хатарли йўлларида қаттиқ турибдилар. Лаос территориясини бомбардимон қилишнинг кучайтириб юборилганлиги ва бетараф Камбоджага қарши доим ғиғо қилинаётганлиги буни исбот этади.

АҚШ ҳукумати ва унинг Париждаги вакиллари Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг ва Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг ҳаққоний талаблари тўғрисида, аввало, АҚШ қўшинларини ва Жанубий Вьетнамдаги агрессияда қатнашаётган бошқа мамлакатларнинг қўшинларини сўзсиз ва тўла олиб чиқиб кетиш ҳақидаги талаблари тўғрисида амалий ва реалистик музокаралар олиб боришдан зўр бериб бош тортмоқдалар. Бунинг ўрнига улар ғиғоварлик мақсадида найранг ишлатиш ёрдами билан халқаро жамоатчиликни чалғитишга ва жанг майдонида қўлга кирита олмаган ютуқларини тазйиқ кўрсатиш йўли билан музокаралар вақтида қўлга киритишга уринмоқдалар.

Улар АҚШ қўшинларини ва АҚШ гумашталарининг қўшинларини Жанубий Вьетнамдан тўла ва сўзсиз олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги асосий масалани ҳал этишдан бўйин товламоқдалар ва ҳар икки томон қўшинларини олиб чиқиб кетсин, деб талаб қилмоқдалар. Шундай қилиб, агрессор агрессия қурбони билан бир қаторга қўйилмоқда. Аммо АҚШ империализми Вьетнамда агрессияни бошлаб берганлиги ва бу агрессияни сурбетлик билан давом эттираётганлиги каби фактни яширишга ҳеч қачон муваффақ бўлолмайди.

Американинг Вьетнамдаги интервенцияси бутун дунёда тинчликка доим хавф туғдиради, тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социал тараққиёт учун курашаётган барча халқларга бевосита таҳдид қилади. Пролетар интернационализми принципларига содиқ бўлган халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати бундан буён ҳам вьетнам халқининг ҳаққоний иши ғалаба қилганига қадар унга қардошларча бирдамлик руҳида зарур бўлган ҳамма ёрдамни кўрсатаверади. Бу билан коммунистик ва ишчи партиялар бутун дунёда тинчлик ишига, озодлик ва социализм ишига катта ҳисса қўшадилар.

Коммунистик ва ишчи партияларнинг Халқаро Кенгаши вьетнам халқининг асосий миллий ҳуқуқларини таъминлаш негизидагина Вьетнам проблемасини ҳаққоний тарзда ҳал этиш мумкин эканлигини зўр қатъият билан изҳор қилади.

Вьетнам халқининг кураши муҳим босқичга кирган ва Вьетнам Демократик Республикаси ҳамда Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг ташаббуси туфайли масалани сиёсий жиҳатдан ҳаққоний тарзда ҳал этиш зарур шарт-шароитларининг ҳаммаси вужудга келтирилган ҳозирги пайтда биз қуйидагиларни талаб қиламиз:

— АҚШ Парижда ўтказилаётган тўрт томонлама конференцияда ўзининг бир қаторга келишишга тўсқинлик қилиш позициясидан воз кечиши керак;

— АҚШ ўзининг Вьетнамдаги агрессив ҳаракатларини дарҳол тўхтатиши, ўз қўшинларини, шунингдек ўз гумашталарининг қўшинларини Жанубий Вьетнамдан тўла ва сўзсиз олиб чиқиб кетиши лозим;

— АҚШ Жанубий Вьетнам аҳолисининг ташқаридан аралашувга йўл қўймай ўз ички ишларини мустақил ҳал этиш ҳуқуқини тан олиши керак;

— АҚШ Вьетнам Демократик Республикасининг суверенитети ва хавфсизлигига қарши қаратилган ҳар қандай ҳаракатга чек қўйиши керак;

— АҚШ Лаоснинг ишларига аралашиш ва Лаосда агрессия қилишга хотима бериши, Камбоджанинг территориал бутунлигини бузишни тўхтатиши, унинг чегаралари ни таниши, Шарқи-Жанубий ва Шарқий Осиёдаги давлатларга нисбатан ўзининг агрессив мақсадларидан воз кечиши ва 1954 ҳамда 1962 йилларда Женевада тузилган битимларга қатъий риоя қилиши лозим.

Биз Таиланд, Янги Зеландия, Австралиянинг ва Жанубий Корея қўғирчоқ режимининг, шунингдек Германия Федератив Республикаси ҳамда Японияннинг АҚШнинг Вьетнамдаги агресссиясида ошкора ёки яширинча иштирок этишларини тўхтатишларини талаб қиламиз;

Биз коммунистларнинг кўп миллионли армияси номидан соф виждонли барча кишиларга, тинчликни, адолатни, халқларнинг озодлиги ва мустақиллигини қадрлаётган барча кишиларга қуйидаги даъват билан мурожаат қиламиз:

Бутун дунёда Америка империализмининг Вьетнамдаги жиноий урушига қарши янада зўр қатъият билан норозилик билдирингиз!

Қаҳрамон вьетнам халқи билан халқаро бирдамлик ҳаракатида янада зўр активлик билан қатнашингиз!

АҚШ ва гумашталарининг қўшинларини Вьетнамдан олиб чиқиб кетишни талаб этингиз!

Вьетнам халқининг ўз ҳуқуқларини таъминлаш асосида Вьетнам масаласини тинч йўл билан дарҳол ҳал қилишни талаб этингиз!

Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти илгари сурган 10 моддани қўллаб-қувватлангиз!

Биз АҚШ агрессиясига қарши курашаётган вьетнам халқини қўллаб-қувватлаш юзасидан антиимпериалистик ва тинчликсевар кучларнинг мувофиқлаштириб олиб бориладиган хилма-хил янги ва янада кучли ҳаракатларини дарҳол ривожлантириб юборишга чақирамиз!

Интервенциячилар ва уларнинг гумашталари учун солдат, ярог-аслаҳа ва материаллар ташилишига йўл қўймангиз!

Женева битимлари имзоланган кун йиллиги — 20 июлни Вьетнам билан халқаро бирдамлик кунига, АҚШ агрессиясини тўхтатиш учун кураш кунига айлантирайлик!

Мустақиллик ва озодлик учун фидокорона курашаётган қаҳрамон вьетнам халқига шон-шарафлар!

Халқаро бирдамлик байроғини баланд кўтарайлик!

Вьетнамга мустақиллик, озодлик ва тинчлик!

Вьетнам халқининг ҳаққоний иши ғалаба қилади!

МОСКВА, 1969 йил 10 июнь.

ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

ЯНГИЙУЛ районидаги «Интернационал» колхозининг Анвар Ҳошимов бошлиқ звено аъзолари 33 гектар ерининг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш учун ораларини узунасига ва кўндалангига культивация қилишда звено бошлиғи шахсан намуна кўрсатмоқда. Суратда: Анвар Ҳошимов. Қ. Розиқов фотоси. ЎзТАГ фотохроникаси.

курашмоқдалар. Ғўза қатор

РЕСПУБЛИКАЛАРАРО КУРСЛАРДА МАШҒУЛОТ ТАМОМ БЎЛДИ

Тошкентда раҳбар партия, совет ва газета ходимларини қайтадан тайёрлаш учун очилган республикалараро курсларнинг машғулотлари идеология иши тажрибаларини айирбошлаш, Ленининг ғоявий меросини пропаганда қилишга бағишланган назарий конференция билан тамом бўлди. Бу курсларда Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон марказий ва область партия комитетлари пропаганда ҳам агитация бўлимларининг масъул ходимлари, шунингдек республика ва область газеталари редакторларининг ўринбосарлари, бўлим мудирлари ва масъул секретарлари бир ой мобайнида ўз билимларини оширдилар.

10 июнда ўтказилган якунловчи машғулотда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари З. Г. Ломоносов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

ҒОЯВИЙ ЧИНИҚИШ ВА АКТИВЛИК МАКТАБИ

ПАРТИЯ МАОРИФИ СИСТЕМАСИДА

Партия маорифи системасининг бу йилги ўқув йили совет халқи ва бутун прогрессив инсоният доҳиймиз В. И. Ленин туғилган кунинг 100 йиллик юбилейига кенг тайёргарлик кўраётган вазиятда якунланяпти.

Ҳозирги вақтда бошланғич партия ташкилотлари, партия комитетлари ва пропагандистлар тўпланган тажрибани умумлаштириб, бу тажрибадан амалий хулосалар чиқариб олишга ҳаракат қилмоқдалар.

Партия маорифининг кейинги йилларда вужудга келган янги системаси даврида Меҳнат Қизил Байроқ ордени «Ташсельмаш» заводи партия ташкилоти партия маорифида самарадорликка эришиш, янги системани янада такомиллаштириш, коммунистларни марксча-ленинча назария билан қуроллантириш учун курашди.

Партия ўқувининг янги системаси жорий этилгандан бери (1965 йил) завод партия ташкилоти коммунистлар ғоявий даражасини анализ қилишда бирқатор тадбирларни амалга оширди ва ҳар бир киши учун ўзига хос ўқув формасини жорий этишни мақсадга мувофиқ деб топди. Бошланғич сиёсий мактаблар, марксизм-ленинизм асослари мактаблари, назарий семинарлар ташкил этилди. Кечки марксизм-ленинизм университети, олий ўқув юртлар ва ишчи-ёшлар мактабларида таълим олаётган коммунистлар рўйхати тузиб чиқилди.

Жорий этилган янги система марксизм-ленинизм асосларини изчиллик билан ўрганиш, коммунистлар сиёсий билимини тинмай ошириш ва маълумотли қилиш имконини туғдирди. Ҳозир ягона ўқув программаси асосида барча мактабларда тўртинчи йилдирки, машғулотлар муваффақиятли ўтиб турибди.

Бу йилги ўқув йилида 690 коммунист ва партия аъзолигига кандидатлардан 65 киши бошланғич сиёсий таълим мактабларида, 268 киши ўрта ва 76 киши олий таълим звеноларида ўқишяпти. Коммунист ва партия аъзолигига кандидатлардан 38 киши кечки марксизм-ленинизм университетида ўз сиёсий билимини ошираяпти. Ишлаб чиқаришда ўзини кўрсатган обрўли коммунистлардан 66 киши партия ва комсомол сиёсий маориф системаси пропагандисти вазифасини муваффақиятли бажараяпти.

Юқорида айтганимиздек, заводда ҳар бир коммунист учун ўзига хос ўқув формаси жорий этилган. Ҳозир 41 коммунист индивидуал план асосида мустақил тайёргарлик кўраяпти. Бу коммунистлар қаторига хизмат жиҳатидан мактаб ва семинарлар машғулотларига мунтазам қатнаш имконига эга бўлмаган кишилар киради. Уларнинг ҳаммаси группаларга бўлиниб, маълум раҳбарларга бириктирилган. Группа раҳбарлари группа аъзолари билан консультациялар ўтказиб, ўқув планининг бажарилиши устидан пухта назорат ўрнатганлар.

Шуниси қувончлики, завод ёшлари ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий ўқув юртларида ва техникумларда, кечки ишчи-ёшлар мактабларида билим олмоқдалар. Бу соҳаларда ўқиётганлар сафида 115 коммунист ҳам бор. Уларнинг ўқуви устидан завод партия ташкилоти доимо назорат қилиб боради. Шу боисдан ҳам барча мактабларда ва семинарларда йил сайин ўқув программаси муваффақиятли бажарилиб келинаяпти. Коммунист ва комсомолларни билимдон кадрлар қилиб тайёрлашда завод сиёсий маориф кабинети ва методик совети ҳам алоҳида роль ўйнаяпти.

Партия маорифининг янги ўқув системаси жорий этилгандан бери биз тингловчиларда масъулият ҳиссини ошириш, машғулотлардан ўзлаштириш сифатини яхшилаш мақсадида ҳар бир мактаб тингловчисидан зачёт ва имтиҳон олишни тажриба қилиб келяпмиз. Бу тадбир ўтган йилларда марксча-ленинча назарияни эгаллаш сифатини анча яхшилади. Ўзлаштирмовчилар сони кескин камайди. Марксча-ленинча назария асосларини чуқур ўрганиш натижасида кишиларда коммунистик эътиқод ҳам кучайди, меҳнатга муҳаббат, камчиликларга муросасизлик ҳисси ошди. Тингловчиларнинг кўпчилиги бошланғич сиёсий маълумот олгач, бошқа тўгаракларда ўз билимларини янада оширишга ҳаракат қилмоқдалар.

Биз бу ўринда 4-цех слесари А. Старостин ва асбобсозлик бўлими слесари Ғ. Зоиров ўртоқлар фаолиятини мисолга келтирмоқчимиз. Улар бошланғич сиёсий мактабни муваффақиятли тамомлаб, эндиликда марксизм-ленинизм асослари мактабида иккинчи йил таълим олишаяпти. Ҳар икки коммунист ҳам ишлаб чиқариш пешқадами ва жамоатчилик ишларининг актив иштирокчиларидирлар. Ўртоқ А. Старостин цех партия ташкилотининг секретари сифатида катта жамоатчилик ишини олиб бораяпти. Ўртоқ Ғ. Зоиров эса Ўзбекистон КП Ҳамза район комитетининг аъзосидир. Бу коммунистлардан ёшлар ҳар қанча ўрганишса арзийди. Улар машғулотларга тайёрланишга ҳам, мустақил равишда ўз сиёсий билимларини оширишга ҳам, меҳнатни ташкил этишга ҳам вақт топадилар.

Яқинда кекса коммунист ветеран ишчи Е. Бейлинсон билан суҳбатлашиб қолдик. Гап орасида у пропагандист Федор Константинович Пархоменко ҳақида сўз очиб қолди:

— Бундан бир неча йил муқаддам Федор Константинович билан таплашиш жуда ҳам қийин эди. Жамоатчилик ишларини ҳеч бажармасди. Федор Константиновични кечки марксизм-ленинизм университетига киритиб ўқишга даъват этдик. Ўкўнди. Сўнгра, бирор партиявий мактабга раҳбарлик қилишни топширдик. Марксизм-ленинизм назарияси асосларини чуқур эгаллай борди. Ҳозир у корхонамизнинг энг актив жамоатчи коммунистларидан.

Инженер-конструктор ўринбосари сифатида ҳам корхонада катта обрў қозонган.

Марксизм-ленинизм назарияси пухта эгаллаб ишлаб чиқаришда ва ижтимоий ҳаётда барчага ўрнак бўлаётган коммунистлар заводда оз эмас. Лекин шундай коммунистлар ҳам борки, коммунистик назария аҳамиятини айрим пайтда унутиб қўядилар. Марксча-ленинча назарияни эгаллашда юзакичиликка йўл қўядилар.

Завод партия комитети, цех партия ташкилотлари бундай кишиларни қайта тарбиялаш, уларни юксак коммунистик эътиқодли кишилар қилиб етиштиришга алоҳида эътибор бераяптилар. Коммунистлар доҳий асарларини зўр қизиқиш билан мутолаа қиляптилар. «Нима қилмоқ керак?», «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали», «Марксизмнинг уч манбаи ва уч таркибий қисми» каби классик асарларни кўпчилик пухта ўрганиб олган. Ленин асарлари юзасидан зачёт олиняпти. Бу усулларнинг барчаси кишиларни ҳар томонлама билимдон ва эътиқодли қилиб тарбиялашда завод партия ташкилотига катта ёрдам бераяпти.

А. САМСОНОВ,
«Ташсельмаш» заводи сиёсий маориф кабинетининг мудири.

С. МУСАХЎЖАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

В. И. ЛЕНИН МУЗЕЙИНИНГ МАРМАР ЛИБОСИ

В. И. ЛЕНИН Марказий Музейининг филиали биносининг деворларида Ўзбекистондан олинадиган безак тошларининг 20 хилдан ошиғи товланиб туради. Тошкент марказида бу бинонинг каркаси қўтарилди. Пойтахтдаги мармар заводидан қурилишга бу ноёб тош либосининг дастлабки деталлари келтирилди. 12 минг квадрат метр юзага мармар қопланади. Музейнинг ташқи ансамбли ва ички биноларига мармар гранит либос қопламоқ учун мармар конларининг бир йиллик ва гранит конларининг ярим йиллик маҳсулоти талаб этилади.

Ўзбек кончилари В. И. Ленин туғилган кунинг 100 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб, бу фахрли буюртмани муддатидан уч ой олдин бажаришга қарор қилдилар. Улар бинокорларга ниҳоятда хилма-хил тусдаги тошларни чиқариб бермоқдалар. Геологлар республика территориясида яқинда очган янги конлардан биринчи марта қирмизи гранит, оқ мармар, қора габбро келтирилмоқда.

(ЎзТАГ).

ИШЧИ номини шарафлаб келаётган йиғувчи-слесарь ўртоқ Н. Поваляев Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводида муносиб ҳурмат қозонган. У коллектив ўртасидаги ўзаро мусобақада пешқадамлар сафида бориб, ой сайин қувончли ютуқларга эришмоқда. Суратда: ўртоқ Н. Поваляев.
М. Баржанов фотоси, (ЎзТАГ).

ХУШХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ЗАВОД ҚУРИЛИШИДА

Чирчиқ электрохимия комбинати минерал ўғитлари цехининг донадор ўғит минораси реконструкция қилинмоқда. Унинг ички деворларига полиэтилен пленкаси қопланяпти. Бунинг натижасида ўғитнинг минора деворларига ёпишиб қолиши камаяди. Илгари эса ана шу ёпишиб қолган ўғитларни тозалаш учун минора иш тез-тез тўхтатиб турилар эди. Оқибатда иш вақтининг анча қисми бекор ўтарди.

Реконструкция тугаллангач, минора ойлаб тўхтовсиз ишлайдиган бўлади. Ҳозир шу ерда амалга оширилаётган қатор техникавий тадбирлар ўғит ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилашга ёрдам беради.

ЯХШИ ҲОРДИҚ — ДИЛГА ОЗИҚ

Ўн минглаб шаҳар меҳнаткашлари меҳнат отпускаларини мамлакатимизнинг сўлим ва хушманзара дам олиш уйларида ўтказишга одатланиб қолишган. Пойтахтимиздаги Тошкент тўқимачилик машиналари заводи ишчи ва хизматчилари меҳнат отпускаларини мамлакатимизнинг турли санаторий, дам олиш уйларида ўтказмоқдалар.

Беш кунлик иш ҳафтасига ўтилиши муносабати билан завод коллективи учун Усмон Юсупов номли «Ҳалқобод» комбинатида 5 гектар ер ажратилиб, дам олиш зонаси бунёд этишга қарор қилишган эди. Порхона меҳнаткашлари ишдан бўш вақтларида ҳашар йўли билан бу ерда шинамгина ошхона, чойхона, буфет қуриб олишди. Спорт майдончалари ҳамда чўмилиш жойлари барпо этилган. Завод касаба союз ташкилоти дам олиш зонасини кенгайтириш учун талайгина маблағ ажратди. Бундан ташқари, инженер-техник ходимларнинг фарзандларига атаб қурилган Чимён тоғ этагидаги завод пионер лагери ҳам ремонтдан чиқарилди. Куни кеча бу ерга ишчиларнинг фарзандларидан юзга яқин бола жўнаб кетди.

Заводга бу йил 30 дан ортиқ ишчига дам олиш уйларига ҳамда турли санаторийларга йўлланма берилди. Ҳозир заводнинг кўпчилик ишчи инженер-техник ходимлари Кисловодск, Сочи, Ессентуки дам олиш уйларида меҳнат отпускаларини ўтказмоқдалар.

ГУЛ САВДОСИ

Бу магазинга кириб қолсангиз, ўзингизни чаманзор ичида ҳис этасиз. Бу ерда гулларнинг ҳамма хилидан бор.

— Менга атр гул беринг, — мурожаат қилади бир харидор.

— Бизга кактус керак эди, — дейишади яна бир бошқаси.

Хушмуомила сотувчиларнинг ўй-қўлига тегмайди. 20 хилдан ортиқ гул ишкибозларга бир пастда сотиб бўлинади. Яна янги гуллар келтирилади. Шуниси қувончлики, уй гулларининг хили 50 дан ҳам ошади.

Пойтахтимизнинг Шота Руставели кўчасида жойлашган магазин харидорлар билан ҳамиша гавжум.

Бу ерда баҳор ҳамда гул фасларида мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан келтирилган мевали дарахт кўчатлари ҳам сотиб олишингиз мумкин.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ПАРТИЯВИЙ СИЁСИЙ АХБОРОТ

БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

КОММУНИСТЛАР ТАШАББУСИ БИЛАН

Бекободдаги цемент комбинати партия ташкилоти ҳамда корхона клуби активлари ташаббуси билан шаҳарнинг Чапаев кўчасига бағишланган байрам ўтказилди.

Бу байрамга коммунистлар ва жамоатчи активлар олдиндан катта тайёргарлик кўрдилар. Кўчада шанбалик уюштириб ҳаммаёқ тозаланди, йўл бўйларига шнорлар ва транспарантлар осилди.

Байрам Чапаев номидаги пионерлар отряди намойиши билан бошланди. Сўнг митинг бўлди. Митингда халқ қаҳрамони Василий Иванович Чапаев билан бир сафда туриб жанг қилган революция ветеранлари Ф. Владимирский, Ф. Пашкин, И. Кондриков ва И. Юрков ўртоқлар иштирок этдилар.

Шаҳарнинг ёш чапаевчилари кекса революционерлар ва коммунистлар олдида совет Ватанига ва партия ишига ҳамиша содиқ қолишга қасамёд этдилар. Байрам бадиий ҳаваскорлар концерти билан якунланди. Комбинат партия ташкилотининг бу тадбиридан бекободликлар бағоят мамнун бўлдилар.

Б. ПЕТРОВ.

МАШҒУЛОТЛАР МУВАФФАҚИЯТЛИ ТУГАЛЛАНДИ

Янгийўл районидаги Абдулла Набиев номли 87-ўрта мактаб ўқитувчилари яқинда партия сиёсий маориф ўқувининг сўнгги машғулотига тўпланишди. Коммунистлар КПСС тарихи икки йиллик курсини ўрганишаяпти. Пропагандист Наби Холматов кўп йиллардан бери тингловчиларга чуқур билим бериб келаяпти.

Тингловчилар икки йилга мўлжалланган курснинг биринчи йил машғулотларида олтита темани ўтдилар. Охирги машғулотда «В. И. Ленин томонидан социализм қуриш проблемаларини назарий ва амалий жиҳатдан ишлаб чиқилиши» деган тема ўтилди. Савол-жавобларда 35 тингловчининг ҳаммаси курс программасини муваффақиятли ўзлаштириб олганлиги билинди. Айниқса, В. Холматов, У. Ориповв, Х. Охунова каби коммунист ўқитувчилар партия тарихини пухта ўргандилар.

И. ЎРИНБОЕВ.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ УЧУН

Тошкент чинни заводи бошланғич партия ташкилоти коммунистлар диққат-эътиборини техника тараққиётини юксалтириб, маҳсулот унумдорлигини оширишга қаратмоқда.

Ҳозир завод коммунистларининг кўпчилиги рационализаторлик ва ихтирочилик тақдифлари билан чиқиб, ишлаб чиқаришга қатор янгиликлар киритмоқдалар.

Айниқса, коммунист Ҳикмат Ҳолтожиевнинг изланишлари катта самара бераяпти.

Х. Ҳолтожиев шу корхонада 15 йилдан бери ҳалол меҳнат қилиб келаяпти. Бу ерда у ўнларни бўлди, коммунистлар сафига қўшилди, меҳнати билан обрў-эътибор топди. Ишлаб чиқариш жараёнлари унга беш қўлдек маълум. У ишда ҳам, уйда ҳам ҳамкасблари меҳнатини енгиллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш устида ўйлайди. Унинг ташаббуси билан чиниди лойлар энди насос ёрдамида ташқарига чиқариладиган бўлган. Бу билан йилига давлатнинг 2400 сўмлик маблағи тежаб қолиняпти.

Жонкуяр коммунист Х. Ҳолтожиев ёш инженер Тоҳир Маҳаматов билан бирга ажойиб янгилик яратган. Рационализаторлар прессларга ишлатиладиган бертин плотносини капрон билан алмаштиришди. Пировардида 6320 сўмлик фойда олинадиган бўлди.

Завод партия ташкилоти коммунистлар активлигини ошириш мақсадида йиғилишлар ўтказиб бораяпти. Бу йиғилишларда коммунистлар жамоатчилик ишларини партия топшириқларини, қандай бажараётганлиги ҳақида ҳисобот бермоқдалар.

Ә. ҚОДИРОВ.

ИППОДРОМ ҲАНГОМАЛАРИ

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

Бир юз олтмиш гектар кенглиқдаги ипподромга қараган кишининг кўзи қамашади. Чилонзордан бир ярим-икки километр жануб-ғарбдаги бу катта спорт иншооти кечки қуёш нурларида ғаройиб манзара кашф этган. Бир томонда салобатли марказий корпус, Ёпиқ манеж, ҳар бирида қирқтадан от сақланадиган ўнта бино. Зўр пойга авжида... «Қизқувди» бўляпти. Бир тўда от дукур-дукур қилиб чопиб келяпти. Директор Петр Есютин ўзида йўқ севиниб кетди. Яқин вақтларгача ипподромнинг битишини қанчалар орзу қилар эди-я. Ниятига етди. Ахир бу ерларнинг турган-битгани жарлик эди-ку.

Радио ва телекомментаторлар репортаж олиб боришарди. Бинонинг ҳамма томони очиқ. Усти ой шаклида чиройли ёпилган. Табло ҳам жуда антиқа чиқибди-да, ўзи.

Бир пайт у олдинда чопиб келаётган бир отнинг қоқилиб йиқилганини кўрди. Кейинда келаётганлари устма-уст қалашиб кетди. Петр Есютин дафъатан қичқириб юборди. Ирғиб ўрнидан туриб кетди. Э қурғағур-ей, туши экан. Жуда ғалати туш кўраётган экан-да. Ипподром битган эмиш?! Эҳ, қани энди шулар ҳаммаси ўнгида бўлақолса. У яна бош қашиб қолди. Апил-тапил нонушта қилди-ю, идорага йўл олди. Ҳозирча идора Рисоваядаги эски ипподром биносида. Бир ярим йилдирки, янги ипподром қурилиши тўғрисида заказчи лойиҳачидан шикоят қиладиган, пудратчи заказчидан. Дунёда бир-бири билан тез тил топишолмайдиган мана шу уч ташкилот бўлса керак. Негаки, ўтган шу муддат ичида қанчадан-қанча қоғозлар қора қилинмади, неча ойлар телефон қўнғироқлари тинмади, дейсиз. Лекин қонунгачга тайинли иш қилинганг йўқ. Петр Есютин бир минутни ҳам зое кетказмай яна бош лойиҳачи — «Узгоспроект» институтига қўнғироқ қилди.

Институтнинг шаҳар қурилиши бўлими бошлиғи Мирзааҳмад Мирусмонов трубкани олади.

— Алло, эшитаман.

— Ўртоқ Мирусмонов! Эрталаб ни салом, кечирасиз, яна ўша машмашадан бошлаймав. «Спецэлеваторелстрой» трести 6-қурилиш трестига ишни топшириб бўлди. Энди 6 ва 1-«Строймеханизация» трестлари бизнинг ипподромимиз билан шуғулланишади. Улар ер текислашга доир ишчи чертежларини кутиб туришибди. Шусиз қурилиши бошлашолмайди. Тушунаяпсизми?

— Гапингни тушунарли, ўртоқ Есютин. Бош план лойиҳасини кечагина — 4 июнда қўлдан чиқардик. Энди бош планнинг ишчи чертёжини тузишга киришяпмиз. Бусиз ер текислашга ишчи чертёжи бера олмаймиз, вассалом!

— Тахминан қачон олишимиз мумкин?

— Икки ойдан кейин!

— Икки ойгача қурувчилар нима иш қилишади?

— Буни сиз биласиз. Эртароқ ҳаракат қилинг эди!

Директор Есютин бошидан зарба егандай гангиб қолади. Суҳбатни қурилажак ипподромнинг бош инженери В. Скопин давом эттиради.

— Мирусмонов, бизга лоақал биринчи галда текислаш ва спорт майдони чертёжи ва сметасини тузиб берингглар. Зовурлар ишчи чертёжи ҳам ҳаводай керак ҳозир.

— Бултур тахминий смета олгансиз-у, яна нима дейсиз?

— Бу сметани банк қабул қилмаслигини бешқўлдай биласиз-у!

— Янги тахминий смета ҳам тайёр.

Катта папкаларни қўлтиқлашиб, заказчилар лойиҳалаш институтига равона бўлишади. Институтда яна тортишув, англашилмовчилик авж олади. Ўн кундан бери бўлажак ипподромнинг фақатгина майдонини текислаш ва зовур қазишга оид чертёж ва смета ҳал бўлмаяпти.

Ниҳоят, институтнинг шаҳар қурилиши бўлими бошлиғи М. Мирусмонов, марказий ипподром комплексининг бош лойиҳачи-инженери Қ. Шарипов қурилажак ипподромнинг директори П. Есютин ва унинг бош инженери В. Скопин ўртоқлар икки соатдан кўпроқ тортишиб бир хулосага келдилар. Буни қарангки, ўн кундан бери уларнинг бошларини қотираётган нарса атиги икки қатор жумла экан. Яъни, лойиҳачилар смета муқовасига: «Спорт аренаси майдонида тунроқ ишлари. тахминий смета» деб ёзиб қўйишибди. Бу тузатилиб: «Текислаш ишлари» деб ёзилса ва «тахминий» деган сўз ўчирилса, олам гулистон, банк бу сметада кўрсатилган дастлабки 727,5 минг сўмни қурилишга ажратаркан. Аҳвол шу бўлгандан кейин ипподром қурилишига ажратилган 16 миллион 381,3 минг сўмга смета қачон ва қандай тузиларкин?!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1965 йил 3 июлдаги «Республикада физкультура ва спортни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» қабул қилган қарорида янги ипподром қурилишига Тошкент областининг Калинин районидаги «Партия XIX съезди» ва «Партия XX съезди» колхозлари ерларидан майдон ажратиш ва қурилишга доир лойиҳалаш ишларини тезлаштириш кўрсатиб ўтилган эди. Орадан уч йил ўтди. Заказчи жой қуйдирмади, лойиҳачи эса қайғурмади. Энг ачинарли жойи шундаки, «Узгоспроект»нинг дастлабки лойиҳаси республика Госстройининг экспертиза бўлимидан тасдиқдан ўтгунча 5 ойга яқин вақт сарф бўлган. Бунинг сабабини сўраганимизда заказчи талаб этмаган, дейишди институт лойиҳачилари. Бизни шу нарса ажабланти-радики, нақотки иккала ташкилот бир-бирига қўшни бўлатуриб бу муҳим объект лойиҳасини тезроқ қўлдан чиқариш ҳақида қайғуришмаса?! Ахир, улар умумий тил топишлари мумкин эди-ку. Ҳар қайси ташкилот ўз қобиғига ўралиб иш кўргани учун ҳам энди икки оёқни бир этикка тиқишга мажбур бўлмоқдалар.

Лойиҳа топшириғи шу йил 20 мартда тасдиқдан ўтгандан буён ўтган вақтда нималар қилинди? Ишчи чертёжлари ва смета тайёрлаш ишларининг сансалор бўлаётганини юқорида айтиб ўтган эдик. Хўш, пудратчи ва ёрдамчи пудратчи ташкилотлар қурилиш майдонида нима қилишяпти, деб ўйларсиз?

...Мана, кенг, яйдоқ дала. Жарликлар... Узоқда бир-икки палатка кўринди. Заказчилар билан ўша ёққа йўл олдик.

— Ана, пудратчиларимиз! — қувониб кетишди ипподром раҳбарлари. — қаранг, азаматлар, куннинг иссиғига қарамай, тап-тақир ерда иш олиб боришяпти.

Палаткалар атрофида кимлардир юришибди.

— Сизлар олтинчи трестданмисизлар? — сўрадик улардан.

— Йўғ-е, «Ўзбекфильм» киностудиясидан.

— А? — деб юборишди ипподром раҳбарлари ҳайрон бўлишиб. — бу ерда нима қиляпсизлар?

— «У қуёш билан қайтди» бадиий фильмини суратга оляпмиз. Қаранг, жуда мос жойлар экан-да, — деб мароқ билан сўзлаб кетди кипочилардан бири, — мана шу жарлик бағридан йўл очиб қўйдик. Қаҳрамонлар шу ерда учрашишади. Қизиқ-а? Ҳа, айтгандек, ҳали-бери бу ерларни текислаб юбормайсизларми?

— Йўқ, — дейишди бир овоздан ипподром раҳбарлари, — ҳозирча смета, ишчи чертёжимиз номаълум. Неча кун суратга оласизлар? Сизларники тезроқ бўладими, ё ишларингиз бизникига ўхшаганми?

— Узоғи билан 10—15 кунда тугаллаймиз. Демак, шошмасак ҳам бўлади.

Қурилиш майдонини айландик. Майдондан иккита ариқ ўтиб, Уларнинг ўзанини бошқа томонга буриб юбориш кўзда тутилган. Лекин ҳозирча бу ишга киришилгани йўқ. Чунки, «Узгоспроект» институтида ер текислаш билан боғлиқ ишчи чертёжи тузилгандан кейингина ариқ ва зовурлар чизмаси устида бош қотиралар экан! Энди тасаввур қилгандирсиз? Лойиҳачилар лойиҳа-смета ҳужжатларини ўз вақтида тайёрлаб беришга асло улгуришолмаяпти. Аҳвол шундай бўлса, ипподромни лойиҳалашга бошқа ташкилотларни ёрдамга тортиш мақсадга мувофиқроқ эмасмикан? Ҳа, бу ҳақда ҳам ўйлаб кўриш керак.

Бултур объектда иш бир бошланди-ю, тўхтаб қолди 1969 йилнинг дастлабки беш ойидаги? Зах сувни қочириш учун 1650 метр сопол труба келтирилди. Шунинг 40 проценти ётқизилган, холос. Майдонни текислаш ишларига 1 миллион 503 минг сўм, зовур қазишга 459 минг сўм маблағ ажратиш белгиланган бўлса, шундан ҳозиргача 419 минг сўмликдан кўпроқ иш бажарилди, холос. Бу йил қилинаётган ишлар ҳам талабга жавоб бермайди. Чунки ажратилган механизмлар жуда кам. Бунинг устига бош пудратчи — 6-қурилиш трести ва унинг 3-механизациялашган кўчма колонناси ҳамда заказчи — бўлажак ипподром дирекцияси ўртасида ўзаро ҳамкорлик яхши йўлга қўйилмаган, алоқа мустаҳкам эмас. Бу қурилиш ишларини яхшилашга ҳалақит бермоқда, иш давомида пайдо бўлаётган арзимас муаммоларни ҳал қилиш учун ҳам кўп вақт беҳуда сарф бўлишига олиб келаяпти.

Бунёд этилажак ипподром Иттифоқимизнинг энг йирик отчопари бўлади. Унинг муҳташам йирик корпуслари, замонавий иншоотлари республикамиз архитектурасининг кўрки ҳисобланади. Лекин Марказий Комитет ва Министрлар Советининг қарори бўлишига, етарли маблағ ажратилганига ва қурилиш ишларини тезлаштириб юбориш учун бутун имкониятлар бўлишига қарамай, юқорида айтилган ташкилотлар ва уларнинг раҳбарлари айби билан бу муҳим объектдаги ишлар пайсалга солинмоқда, ўртада сарсон бўлмоқда. Буига эса чидаб бўлмайди. Ипподромни белгиланган муддатда қуриб битказиш барча тегишли ташкилотларнинг муқаддас ва шарафли вазифасидир.

Ҳ. ИКРОМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЗАКАЗЧИ: — Қани, қимирласинлар...
ЛОЙИҲАЧИ: — Йўқ, ўзлари қимирласинлар...
М. Воробейчиков чизган расм.

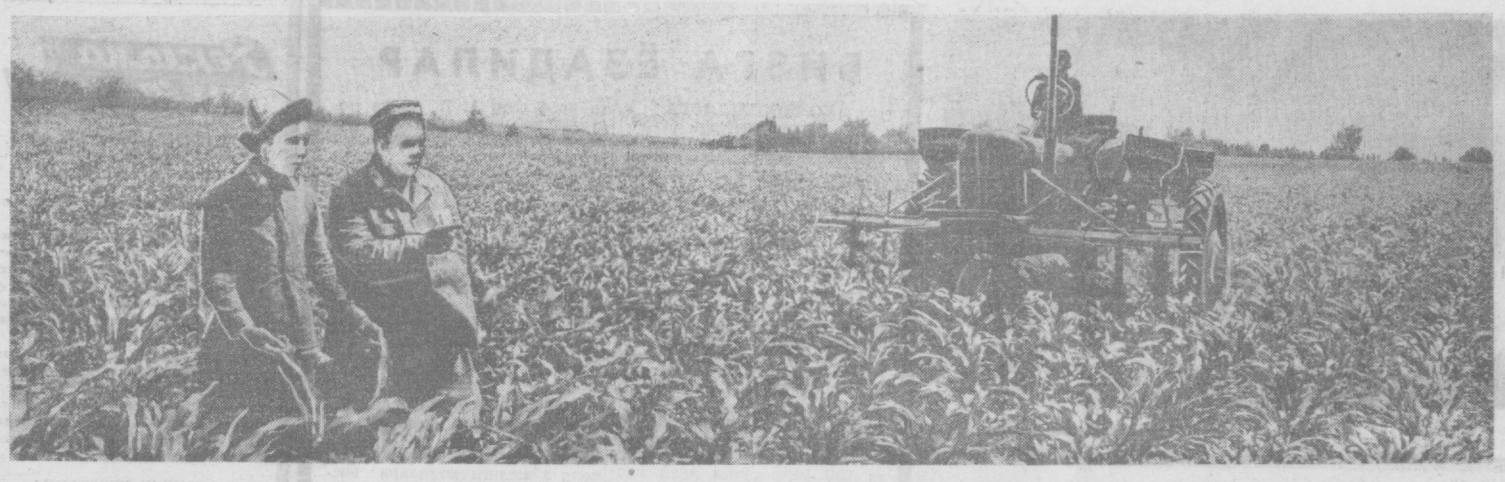

ҲАМРОҚУЛ Турсунқулов номли колхозда пахтачилик билан бирга чорвачилик ҳам ривожлантирилмоқда. 192 гектар ерга экилган маккажўхори сифатли парвариш қилинаётир. Суратда: ферма мудири Н. Мирзабоев, (чапда) сувчи Ж. Тўлабоев билан маккажўхоризорни кўздан кечириш-моқда.

О. Қозоқбоев фотоси.

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

КАНОПНИ СИФАТЛИ ПАРВАРИШ ҚИЛАЙЛИК

Беш йилликнинг тўртинчи йилида олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун мусобақани қизитиб меҳнат қилаётган мирзиқор лубкорлар ноқулай об-ҳаво шароитини мардонавор енгиб, экиш ишларини қисқа муддатда ўтказдилар.

Ҳамма майдонларда канап ҳозир яхши ривожлана бошлади. Эндиликда канопчиликда муҳим, иккинчи давр бошланди.

Канап экинига ишлов беришда унинг биологик хусусиятларига ҳамда навига катта эътибор бериш керак. Бу йилги шароитда канап униб чиққанидан 30—40 кун ичида ернинг ҳосилдорлигига қараб кунига 0,5—0,8 сантиметрдан ўсади. Ана шу давр канап экинининг асосий ўсиш даври ҳисобланади. Агар деҳқонлар шу вақт ичида тез ўсаётган нимжон ниҳолларни ўтта олдирмай яхши парвариш қилиб, ўташни тадбиркорлик билан ўтказсалар мўлжалдаги ҳосил олинади. Акс ҳолда ёш ниҳолларни ёввойи ўт эзиб қўйиб, ҳосилдорлик кескин камайиб кетади.

Бу йилги ёғингарчиликнинг ҳаддан ташқари кўп бўлиши айрим майдонларда канап экинида илдиз чириш касаллиги келиб чиқишига сабаб бўлмоқда. Юқори Чирчиқ районидаги канопчилик билан шуғулланувчи айрим хўжаликлар илдиз чириш касаллигига учраган майдонларда қайта экиш ўтказдилар.

Ҳозир участкада культивация ўтказилиши мўлжалланган бўлса, иккинчи участкада культивациядан кейин ер бетига чиққан илдизларни теріш, учинчи участкада эса ўтларни тозалашни планлаштириш керак. Бу ишларни бажаришда ротацион мотигалар ишлатилади.

Айниқса, канап уруғи олинадиган участкаларга кўпроқ эътибор бериб, ишловни сифатли ўтказиш лозим, чунки бу йил агротехника муддатларига нисбатан уруғлик канап 10—15 кун кейин экилди. Агар ишлов бериш яхши бўлмаса, кечикиб олинадиган уруғнинг сифатига ҳам салбий таъсир кўрсатиш мумкин. Бизда етиштириладиган канап уруғи бошқа республикаларда ҳам экилади.

Мажбуриятдаги канап уруғлигини етиштириш учун Юқори Чирчиқ ва Оққўрғон районларидаги колхозлар, шунингдек, «Коммунизм» совхози 3000 гектардан кўпроқ майдондаги канап экинини уруғлик учун парвариш қилишлари, ҳар гектар ердан 4 центнердан уруғ олиш учун курашишлари лозим. Бу ўтган йилдагига нисбатан 2 центнер кўпдир.

Бу йилги шароитда уруғлик учун экилган канап тўлиқ чиқиб зичлашиб кетмоқда, бу уни яхши ўсишига, ҳамда уруғнинг сифатига салбий таъсир қилади.

Юқори ҳосил олиш учун бу йил узунасига ҳамда кўндаланг-га культивация ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Агар шу тадбир амалга ўз вақтида оширилса, канопнинг стелишини 9—11 кун тезлатади, мотигалар билан юмшатишга кетадиган харажатни 20—25 процент камайтиради. Оқибатда гектар бошига олинадиган уруғлик миқдори 1,5 центнергача кўпаяди. Кўндалангига культивация қилиш ҳар бир метр жойда 20 тупдан ошиқ кўчат бўлган тақдирда маслаҳат берилади. Бунда ҳар бир 30 сантиметр оралиғи культивация қилиниб, 30 сантиметрлик букетлар ясаш керак.

Кўндалангига культивация қилинмайдиган майдонларда эса июнь ойининг биринчи декадасида дастлабки ишлов беришни тугаллаш керак. Бунда ҳар бир метр узунликда 8—10 тадан кўчат қолдирилиб, улар оралиғи 10—12 сантиметрдан бўлади.

Агар ёш ниҳолларга шира тушганлиги аниқланса, дарҳол унга қарши тадбирлар кўриш керак.

Канап экинининг ўсиб етилиши даврида 3—4 марта культивация ва икки марта яганалаш керак. Ҳар бир тадбир ўтказилганда ёввойи ўтлар ҳам йўқотилади. Трактор билан культивация ўтказилганда канап экилган майдон нормал намлиқда бўлишини таъминлаб, унга ишлов беришни таъминлаш экининг баландлиги 130 сантиметрга етгач тугалланади. Шу даврда уруғлик учун экилган канап ҳолатига қараб 3—4 марта суғорилади. Сув ернинг юза қатламига яқин жойлашган майдонларда 2 марта суғорилиб, мўлжалдаги ҳосилни олиш мумкин.

Канап пояси учун экилган майдонларда эса ҳар 15—20 кун оралиғида мавсумда 5—6 марта суғориш лозим. Культивация ва озиқлантириш ўтказилгач, ана шу майдонга дарҳол биринчи сув берилиши керак. Канап июль ойининг иккинчи ярми ҳамда август ойида тез ривожланиб, тола тўплаш даври бўлади, ана шу вақтда ҳар 12—13 кунда суғорилади.

Суғориш ишларини канап экини ўрилиб, қайта ишлашни бошлашга 7—10 кун қолганда тугалланади. Бу тадбир илғарироқ тугалланса, канап пояси қуриб қолиб, толасининг сифати пасайиб кетади. Уруғлик учун экилган майдонларда эса, суғориш ишларини август ойининг бошларида тугалланади. Шунда канап уруғи яхши пишади.

Канап ўсимлиги июль ва август ойида тез ўсиб кўплаб минерал ўғитлар талаб қилади. Шунинг учун экинни биринчи озиқлантиришни ўсимлик ердан униб чиққандан 25—30 кун ўтгач берилади. Иккинчи озиқлантириш эса биринчи озиқлантиришдан 20—25 кундан кейин бошланади.

Бу йилги шароитда ҳар гектар канап экини учун 110 килограммдан фосфор, 120 килограммдан калий, 200 килограммдан азот ўғитлари ажратилмоқда.

Ерга минерал ўғит солиш миқдори канап экини экилган майдоннинг ҳосилдорлигига ва у ерга илгари экилган экиннинг турига қараб белгиланади.

Уруғлик учун экилган майдонларнинг ҳар гектарига 120—150 килограммдан азот ва фосфор, 60—90 килограммдан калий ўғитлари солиш мақсадга мувофиқдир.

Уруғлик учун ҳамда пояси учун экилган канап майдонларида бу йилги шароитда озиқлантиришни эрта бошлаш яхши фойда бериб, ҳосилдорликни оширишга ёрдам кўрсатади. Мўлжалдаги ҳосилни олиш учун шу кундан бошлаб ғайрат кўрсатиб ишлаш керак. Канопга ишлов беришни намунали ўтиши учун лубкорларга ҳамма шароитлар яратиб берилиши лозим. Ҳар бир мавжуд техника воситалари эса тўла қувват билан ишлаши зарур.

Г. ПЕРЕВЕРЗЕВ,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати, давлат мукофотининг лауреати.

Н. КАПРАЛОВА,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

КЕКСАЛАРГА СОВҒА

Яқинда Янгийўл районидаги Карл Маркс номли колхоз марказида кексалар учун шинамгина чойхона қуриб битказилди. Тўрт хонадан иборат пешайвонлик бу чойхонада меҳмонхона учун ҳам бир хона ажратилган. Колхозга ташриф қилган меҳмонлар чойхонада маданий дам олиб, кечани шу ерда ўтказишлари учун ҳамма шароит ҳозирлаб берилган.

Чойхона ҳовлисининг саҳнида фонтан ишлаб турибди. Фонтан атрофидаги ранг-баранг анвойи гуллар хушбўй ҳид таратиб турибди. Қувончли ери шундаки, бу шинам чойхона колхоз қурувчиларининг ўз кучлари билан қад кўтарди.

УРТА ЧИРЧИҚДАГИ «Ғаллақудуқ» совхозида адрларда ҳосил пишиб етилмоқда. Совхоз бу йил пландаги 9 ўринга гектаридан 15 центнердан дон топширишга қарор қилган. Мўл ҳосилни ўз вақтида, нобуд қилмай ўриб-йиғиб олиш учун тайёргарлик ишлари қизғин олиб борилмоқда. Унда механизаторлар ғайрат кўрсатишяпти. Суратда: илғор механизаторлардан, С. Қаршибоев (чапда) ва С. Мирзақулов ўртоқлар ремонтдан чиқарилган комбайнларни кўздан кечирмоқдалар.

В. Литвинов фотоси.

ПЕШҚАДАМ БЎЛИМ

БЕКОБОД. 2-«Далварзин» совхозининг Абдуғани Тошматов бошлиқ бўлим пахтакорлари бу йил ўзларига қарашли 590 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнерга етказиб пахта етиштиришмоқчи. Ҳозир бўлим пахта далаларида ғўза ниҳоллари парвариши қизғин олиб бораяпти. Деҳқонлар ғўзаларга икки томонлама ишлов бериш билан бир вақтда ўғитлашни ҳам олиб боряптилар. Бу соҳада бўлимнинг Ш. Аҳмедов бошлиқ звено деҳқонлари намуна кўрсатмоқдалар.

Т. БУТАБОЕВ.
Д. СЭНГЭЭ

ДЕҲҚОН АҲДИ

ЛАВҲА

Дала ўртасида турган трактор атрофида икки киши қуймаланарди. Культиватор келиб тўхтаган жойнинг орқасида, яқ-қол кўзга ташланаётган нозик ғўза ниҳоллари кўксини шамолга керіб турарди.

— Бўсининг тракторини олиб келмасак бўлмайди, — деди механикка қараб Абдулаҳад, қорамойга беланган қадоқ қўлларини артар экан. — Аккумуляторн ўтириб қолипти. Ўзи аксига юради-да...

У даладан қўшни звенога қараб тез-тез одим ташлаб борар экан, маржондек тизилиб турган ғўзаларга синчиклаб қаради.

— Тезроқ дори солиб, сув бермасак бўлмайди. Қаранг, баъзиларининг илдизларида касаллик нишонаси бор. Биз-ку культивацияни ҳам, яганани ҳам тамомлармиз. Ҳавони инжиқлигини кўринг. Кеча культивациядан кейин, шамол текан ғўзаларни яна ёмғир ёғиб суваб қўйипти.

Механик унинг гапини жавобсиз тасдиқладими ёки хаёли далада қолган трактордамиди, ҳар нечук ҳеч нарса демади. Фақат оғзидаги «Беломор»ини бир-икки чуқур тортди-да, сўнг этиги остига ташлаб мажақлади.

Улар суви қирғоққа шовуллаб урилиб оқаётган анҳордан ўтишгач, икки томонга бурилишди.

— Мен шийпонга борай-чи, селитрадан келтиришганмикин. Сиз Бўсинга айтинг, тезроқ тракторини юборсин. Униям иши қистов, начора!

Абдулаҳад кенг далада ягана қилишаётган катта-ю, кичикка қараб, чеҳраси ёришиб кетди. «Омон бўлишсин, барака топгурлар, вақт зиқлигини ту шунишади» кўнглидан ўтказди у.

Шийпонда энди прицепдан дорини тушириб бўлишган экан.

— Мана, чимларни ҳам ҳозирлаб қўйдик, — деди звено бошлиғи билан сўрашар экан Акбараля Рўзиқулов. — Ўқариқларимиз тайёр.

— Яшанглар, энди сизлар ҳам яганага кўмаклашиб юборсангизлар...

— Ҳа, яганани тезлаштирмасак бўлмайди, — Абдулаҳад сўзини тасдиқлади Абдужаббор Беков. — Сизлар кўндаланигига кесишни бўлай деб қолдингларми?

— Нариги тракторда Турғунбой Шерқўзиев узунасига охирги картада культивация қиляпти. Мен тракторимни юргизсам эрта-индин тугалларимиз. Кейин қўшнимиз Бўсин Темиров звеносига ёрдамлашиб юбормасак бўлмайди. Бир ўзи қийналиб қолди...

Абдулаҳад Нурматов Назарали Ниёзов номли колхозда уч йилдан бери пахтачилик звеносига етакчилик қиляпти. Ўзининг ғайрати, звено аъзоларининг аҳиллиги, ҳалол меҳнати туфайли улар ҳар йили пахтадан юқори ҳосил етиштиряпти. Бултур звено 62 гектардан 31,3 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарган эди.

Бу йил ҳам звено ғўза парваришида бошқаларга ўрнак бўлмоқда. 71 гектар ерга барвақт чигит қадашган миришкорлар, дастлабки парваришни тугалладилар.

Э. ЭРНАЗАРОВ,
Янгийўл райони.

КРАНЧИ

Ботир ўқишни битириб «қандай касб танласам экан», деб ўйлаб ҳам ўтирмади. Ёшлигиданоқ бинокор бўлишни юрагига тугиб қўйган эди. Серҳаракат йигит 52-қурилиш бошқармасига кириб келганда боладаги бинокорлик касбига бўлган эҳтирос шунчаки бир ҳавас эмаслигини кўрсатган уни ишга қабул қилишди.

Ботир 2—3 ой шогирд бўлиб ишлаб юрди. Кекса усталардан Ҳ. Обидов ишчан йигитга ғишт териш касбини ўргата бошлади. Олдинига девор ўрталарига режа тортиб ғишт қўябошлади. Бу иш унга қўл келгандай бўлса ҳам, иморатнинг бурчагини кўтаришда бироз оқсаб қолди. Лекин боладаги қунт, касбга бўлган муҳаббат бу муаммони ҳам тезда ўзлаштириб олиш имконини берди. Ботир Болтаев 3 йил ғишт терувчи бўлиб ишлаб юрди, ўнлаб осмоёпар бинолар, болалар боғча ва яслилари қурилишига ҳисса қўшди.

Бу орада 159-трест базасида 6 ойлик кранчилар курси очилгач, устозининг маслаҳатига кўра у билим олишга қарор қилди. Ҳаш-паш дегунча 6 ой ҳам ўтиб кетди. Ботир янги устози С. Ивановдан кран бошқариш сирларини пухта ўрганиб олди.

— Ботирдан кўнглим тўқ. У бир ишга қўл урдими, албатта ниҳоясига етказади. Мана бугунги кунда у етакчи кранчиларимиздан, — дейди С. Иванов ўз шогирди ҳақида...

10 йилдирки Болтаев 9-трестга қарашли 55-қурилиш бошқармасида меҳнат қилаяпти.

Биз Ботирни Мазурук кўчасида алоқа министрлиги ходимлари учун мўлжалланган 4 қаватли ётоқхона биноси қурилишида учратдик.

— Бункерда анча бетон қолибди, тозалаб олинглар, — тепадан кранчининг жарангдор овози эшитилди.

— Биласанку, Ботир акамнинг феълини, бир ҳовуч қоришма қолса ҳам кран тумшуғини кўтармайди, — деди ёнидаги дўстига Донияр.

— Ажойиб йигит, — Ботирга ишора қилди, қурувчилар бригадаси бошлиғи Анатолий Карталов. — Болтаев, қани бу ёққа туш!

Лекин кранчи билан бафуржа гаплаша олмадик. У вақтини қизғандими, ўзи ҳақида кўп гапиргиси ҳам келмади. Уни ғўё кран чорлаётгандек ўша томонга талпинарди.

— Биз кўпдан бери Б. Болтаев билан бирга ишлаймиз, — дея гап бошлади бригадир Т. Карталов. — Шу даврда ичида Ботирнинг «полвон» ярмида талайгина бинолари қўлдан чиқардик. Жумладан, алоқа электротехника институти, вакцина ва зардоб институти бинолари, 17-шаҳар касалхонаси, қисоб-кредит техникуми... Албатта, икки оғиз гапда бунёд этган объектларимизни батафсил айтиб беролмаймен. Улар беҳисоб.

Шу кеча-кундузда Ботир Болтаев ишлаётган 55-қурилиш бошқармасининг бу бригадаси бинокорлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш мақсадида фидокорона ишламоқдалар. Улар янги ётоқхона биносини муддатидан бир ой олдин фойдаланишга топшириш иштиёқида жонбозлик кўрсатиб ишлашмоқда.

С. СУЛТОНОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

«ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР ТЎҒРИСИДА»

«Ўзбекистон» нашриёти Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Ван Миннинг «Хитойдаги воқеалар тўғрисида» китобини ўзбек тилида кўпмиг нусхада босмадан чиқарди. Автор бу китобда Мао Цзэ-дунинг мамлакат ичидаги ўнта ва халқаро ишлардаги бешта жиноятини фош этади.

Бу жиноятлар нималардан иборат? Автор баён қилишича, биринчи жиноят шундаки, Мао Цзэ-дун марксизм-ленинизмни Хитой коммунистлари билан меҳнаткашларининг онгидан чиқариб ташлашга ҳамда уни ўзининг антимарксча ва антиленинча идеялари билан алмаштиришга интилаётир. Иккинчи жиноят: Мао Цзэ-дунинг Хитой Коммунистик партиясини тор-мор қилаётганлиги ҳамда уни жисми антикоммунистик бўлса ҳам, исми «коммунистик» бўладиган партия билан алмаштиришга ҳозирлик кўраётганлигидир.

Учинчидан, Мао Цзэ-дун халқ демократик диктатураси бўлмиш давлат органларини тор-мор қилиб, уларни ўз шахсий реакцион ҳарбий диктатурасининг аппарати билан алмаштирмоқда. Тўртинчидан, халқ озодлик армиясига зарар етказиб, унинг сафларини бузиб, ундан ўз шахсий истеъмолидаги антикоммунистик ва халққа қарши кўр-кўрона қурол сифатида фойдаланмоқда. Бешинчидан, Мао Цзэ-дун Хитой Коммунистик ёшлар союзини тарқатиб юборди ва уни хунвэйбинларнинг реакцион ташкилоти билан алмаштирди.

Олтинчидан, ишчилар синфига ҳамла қилиб, унинг сафларини бузди, касаба союзлари Умумхитой Федерациясини тарқатиб юборди. Еттинчидан, Мао Цзэ-дун меҳнаткаш деҳқонларга таъқиб ва қишлоқда социалистик қурилишни вайрон қилаётир. Саккизинчидан, маданият ва маърифатни оёқости қилиб, маданий меросни йўққа чиқармоқда, зиёлиларни таъқиб остига олиб, уларга қиргинлик эълон қилди. Тўққизинчидан, Мао Цзэ-дун майда миллатларга нисбатан улуғ хончилик шовинизмидан иборат вахшиёна сиёсатни ўтказиб, уларнинг революцион рахбарларини ва ходимларини кучли таъқиб остига олди. Ўнинчидан, миллий буржуазияни бутун чоралар билан аваблаб, ички ва ташқи реакция билан ҳамкорлик қилаётир.

Китоб автори бу жиноятларни конкрет фактлар асосида фош этиб ташлаган.

Китобда Мао Цзэ-дунинг халқаро ишларда қилган бешта жинояти қуйидагича баён этилган.

Биринчидан, Мао Цзэ-дун Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларга қутуриб қарши чиқмоқда. Иккинчидан, у, жаҳон маркса-ленинча коммунистик ва ишчи партияларига қарши қаратилган йўлдан бормоқда. Учинчидан, Мао Цзэ-дун Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги миллий озодлик ҳаракатини бузиш ва қўпориш режасини тузиб, Осиё ва Африканинг ривожланаётган мамлакатларига ошкора таҳдиқ кўрсатиш сиёсатини юритмоқда. Тўртинчидан, Мао Цзэ-дун ғаламислик билан америка-совет ва жаҳон урушини чиқариш режасини тузишга ўр бериб уринаётир ва ниҳоят, бешинчидан, экономика соҳасида жаҳон социализм системаси билан алоқани узиб, капитализм лагерига ўтиб олиб, Хитой халқининг ўлга киритган инқилобий ғалабаларини поймол қилмоқда.

Китобда ана шуларнинг барчаси ишончли далиллар билан асослаб берилади.

Мазкур асар Хитойдаги ҳозирги воқеаларни ва ўзини «олам паноҳ» деб эълон қилган Маонинг хитой халқи манфаатларига тамомила тескари бўлган сиёсатининг асл моҳиятини тўғри тушунишга ёрдам беради.

Ҳ. САИДАЛИЕВ.

ЯНГИ КИТОБ

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ ХУЖУМЛАРИ

ХАНОЙ, (ТАСС). Жанубий Вьетнам Озодлик армияси отрядлари Митхо вилоятида Америка-Сайгон қўшинлари позицияларига бир вақтнинг ўзида бир неча бор ҳужум қилдилар. ВИА агентлигининг Озодлик агентлиги хабарига асосланиб маълум қилишича, 30 дан ортиқ харбий объектларга ҳужум қилинган ва ўққа тутилган. Дастлабки маълумотларга қараганда душман ўлганлар ва ярадорлар бўлиб 600 дан ортиқ солдат ва офицерини йўқотган.

Шу куни кечаси Винтхуан вилоятида ватанпарварлар база лагерлари билан бирга душманнинг 14 харбий объектини ўққа тутганлар. Америка—Сайгон бўлинмаларн жиддий талофот кўрган.

6 июнь кечаси ватанпарвар қуролли кучлар Чаудок вилоят маркази районида душман позицияларига ҳужум қилдилар. Душманнинг 300 дан ортиқ солдати сафдан чиқарилган, 6 вертолет яксон қилинган.

БУ ЭНДИ ҚАЙТАРИЛМАСЛИГИ КЕРАК

ПАРИЖ, 11 июнь, ТАСС мухбири **А. Званцов** хабар беради:

Харобага айланган, тутун ва исдан қорайиб кетган уйлар, портлашдан омон қолган онда-сонда деворлар, синиб ва зангламоқ кетган фонарь устунлари—Орадур Сюр—Глан шаҳрининг манзараси ана шундай. Шаҳар шу вайроналигича абадий қолади. Бу гитлерчиларнинг Француз ерида қилган вахшийликлари ҳақида кишилар қалбида ўчмас хотира бўлиб қолсин учун шундай қарор қилинган. 700 кишидан иборат аҳоли яшаган бу тинч шаҳарга 1944 йил 10 июнда «Дас Рейх» дивизиясидан бўлган эсэсчилар отряди бостириб кирди. Фашистлар томонидан ишғол қилинган шаҳар аҳолисининг ҳаммаси бир неча соат ичида отиб ташланган. Шаҳарнинг ўзига ўт қўйилган. Виғидан омон қолган бинолар портлатиб юборилган. Худди шу куни бундан 25 йил муқаддам жаллодлар қўлида 642 киши ҳалок бўлди. Уларнинг ичида 250 дан ортиқроғи болалар эди.

Фашизмнинг Франциядаги жиноятларини эслан чиқармаган Франция демократик жамоатчилиги Орадур жаллодларининг, чунончи, «Дас Рейх» дивизиясининг собиқ командири Ламмердингнинг жазога тортилишини талаб қилмоқда.

ФОТООБЪЕКТИВДА — БИРМА. Бенгаль қўлтиғида Бирма балиқчилари балиқ овлашмоқда.

Н. Новиков фотоси. (ТАСС).

А. ПАНАГУЛИС ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

АФИНА, 10 июнь. (**«Известия»нинг махсус мухбири телефон орқали хабар беради**). Умр бўйи қамоққа ҳукм қилинган Александрос Панагулис 5 июндан 6 июнга ўтар кечаси турмадан қочган эди. У жандармерия офицерлари томонидан кеча яна қамоққа олинди. Панагулис Афинанинг аҳоли зич яшайдиган районларидан биридаги уйнинг тўртинчи қаватида кичкинагина хонада яширинган эди. Жамоат тартибини сақлаш министри Дзевелекоснинг ахборотига қараганда Панагулиснинг қамоқдан қочиши тафсилотларини текшириш давом этяпти. Панагулис билан турмадан бирга қочган қоровул ҳали ушланмаган.

МАНЕВРЛАР ТАМОМ БЎЛДИ

АФИНА, 10 июнь, (ТАСС). Кеча кечқурун агрессив НАТО блоки қўшинларининг маневрлари тамом бўлди. «Олимпик экспресс» деб номланган бу маневрлар Шимолий Грецияда икки ҳафта давом этди.

ЖУН ҚИРҚИШ ИЛҒОРЛАРИ

Юқори Чирчиқ районидаги машъал «Политотдел» колхози чорвадорларининг қўлга киритаётган ютуқлари қувончлидир.

Қўҳна Чотқолнинг Шимолий жануб томонидан ана шу колхознинг яйловдари бошланади. Бу ерларни чорвадорлар Аччисой яйлови деб аташади. Тоғ бағрига жойлашган бу яйловлар баланд-пастлик ва ястаниб ётган қирадирлардан иборат. Ана шу адр-яйловларда колхознинг ўн минтта сержун қўйлари боқилмоқда.

Чорвадорлар бу йилги об-ҳавонинг ёмон келиши натижасида, совлиқларни қўзилатишда анча қийинчиликларга дуч келдилар. Лекин шунга қарамай, қўзилатишни яхши ўтказиб жун қирқиш ишларини ҳам бошлаб юбордилар. Шунинг учун ҳам чорвадорлар ҳозирги кунларда жун қирқишга алоҳида эътибор бермоқдалар. 22 та агрегат тинимсиз ишлаб турибди.

Агрегатларни бошқараётган жун қирқувчилардан Турдибой Қаршибоев, Бойзоқ Ҳамроқулов, Холдор Мадатов, Тиллабой Битаевлар ўз нормаларини 3—4 марта ошириб 78—86 килограммдан жун қиркмоқда. Қишдан яхши чиққан бу қўйларнинг саражуналиларидан 2,5 килограммдан ошириб, совлиқларидан эса 2 килограммдан ошириб жун олинмоқда. Буни шу нарсадан яққол кўриш мумкинки, чўпон Омон Абилов отаридаги 489 қўйдан 1322 килограмм, Жангибой Юнусовнинг 585 қўйидан 1400 килограммдан жун қирқиб олинди.

Колхознинг бу ахил чўпонлари жун қирқишни тез кунда муваффакиятли тугаллашга ҳаракат қилмоқдалар. Улар бу йил пландаги 19 тонна ўрнига 21 тонна жун топшириш учун қурашмоқдалар.

З. ИСҲОҚОВ.

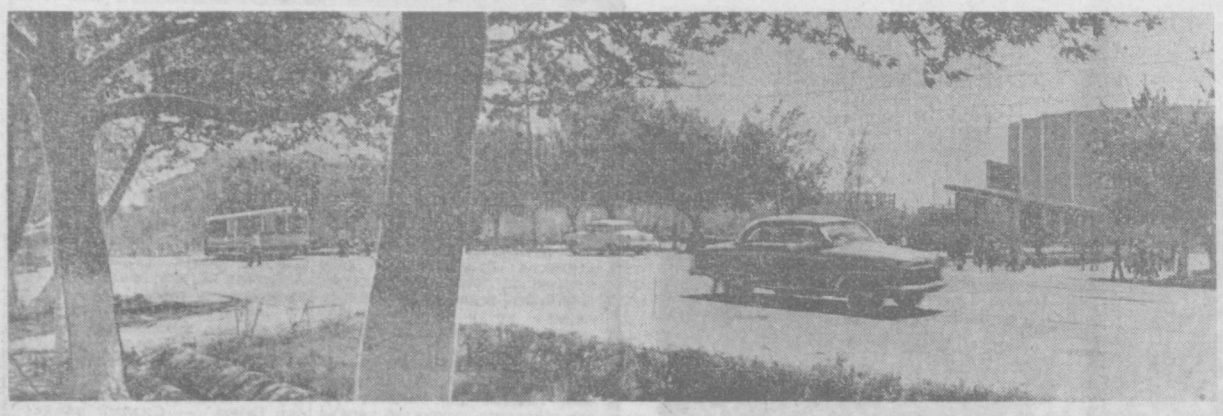

ТОШКЕНТ. Навоий номли кўчада.

Н. Муҳаммаджонов фотоси.

ҚЎШИҚ—ҲАЁТ ЙЎЛДОШИ

Қўшиқ нима? Қалб садоси ё дил сеҳри? Ер соғинчими ё инсон меҳри? Тонгда қўшиқ билан кўз очамиз, шомда алла тинглаб, уйқуга бош қўямиз. Куйсиз, қўшиқсиз ҳаёт борми ўзи?!

Май кунларининг бирида таниқли бастакор, Ўзбекистон ССР халқ артисти Набижон Ҳасанов хонадонида бўлиб, унинг сеҳргар қўшиқларини тинглаганимизда, мусиқа оламини бирга кезганимизда бунга яна бир бор ишонч ҳосил қилдик.

Ҳамма ижодкорлар сингари Набижон аканинг ҳам тунлари одатда бедор ўтади. Тонг саҳарлаб яна барвақт уйғонади у. Ҳаёт қўшиғини тинглайди. Тиним билмас қушлар навосига, шўҳқоқар ариқлар таронасига, меҳнаткаш инсоннинг ҳаётига бўлган муҳаббати, завқшавқига қулоқ солади. Бўлажак қўшиқларига оҳанг излайди. Лаблари оҳиста пичирлайди-ю, сўнг яна ижодхонасига кириб келади, қадрдон пианиноси ёнига ўтиради. Тунда бошлаб қўйилган янги куйига сайқал беради, оҳанглар зуваласини пишитади. Кўп ўтмай бу куй, бу қўшиқ эфир тўлқинларида янграйди, экранда куйланади, эл оғзига тушиб кетади.

Мана, 40 йилдирки, Набижон ака мусиқа гулшанидан гул узади, улардан даста ясаб, халқига инъом этиб келади. Унинг ҳузурбахш қўшиқлари ҳаётда, меҳнатда ва курашда халқимизга ҳамроҳ. Бу қўшиқлар беш йиллик қаҳрамонларини жасоратга йўллади. Фарҳод канали қурувчиларига куч бағишлади. Ватан уруши йиллари жангчиларга далда бўлди. Энди замондошларимизни янги зафарларга чорламоқда.

Набижон ака яхши эслайди: 1924 йиллар эди. Самарқандда музика-этнография институти очилиб, ўша вақтда тарқоқ иш олиб бораётган санъат тўгаракларидаги истеъдодли кучларни тўплашга қарор қилинди. Музикага ҳавас ва иштиёқ Набижонни ҳам шу даргоҳга етаклаб келди.

Ундаги истеъдод ғунчаларини пайқаган севикли устозлари уста Ота Жалол, домла Ҳалим, Ҳожи Абдулазиз, Тўхтасин Жалилов, Абдуқодир Исмоиловлар қўшиқчилик санъатига ошиқу-беқарор бўлган бу ўспиринни ҳеч эринмай мусиқа оламининг сирларидан баҳраманд этишди. Яхши устозлар қўлида таҳсил кўрган Набижон тез орада моҳир созанда бўлиб олди. Энди у турли ансамбларда довруғи элни тутган созандалар қаторида ўтириб, соз чалар, катта ҳофизларга жўрлик қиларди.

Бир куни Тўхтасин ака шундай деб қолди:

— Набижон, ука, халқимизнинг мусиқа чашмаси ёғё тугаймас дарё. Бу дарё сувини ташна халқларга оқизиб, баҳраманд этиш сиз билан бизнинг бурчимиз.

Шу ундов туртки бўлди-ю, Набижон Ҳасанов халқимизнинг бой музика маданиятини қунт билан ўргана бошлади, ўзи ҳам халқ йўлларида янги куй басталашни машқ қилди.

У қаерда ишламасин, Андижон ёҳуд Самарқанд театрларидами, Тошкент концерт ташкилотлари ёҳуд республика радиосидами, ҳамма жойда қўлида сози билан халққа сидқидилдан хизмат қилиб келмоқда.

Набижон ака 40 йиллик ижодий фаолияти даврида 200 дан ортиқ қўшиққа куй басталади. Бу қўшиқларнинг кўпчилиги халқимизга ёд бўлиб кетган. «Тақдир» музикали драмасини куйга солди. Уруш йиллари яратилган «Ўзбекистон қиличи» постановкасининг беш муаллифидан бири бўлди. «Ўзбекистон», «Дўстлик» сингари қатор сюиталар яратди.

Набижон Ҳасанов ижодида замон нафаси уфуриб туради. Қўшиқларининг кўпчилиги меҳнат, Ватан, Муҳаббат мавзуларида ёзилган. Бу қўшиқлар шўхлиги, дилраболиги, ҳаётбахшлиги билан ажралиб туради. «Мафтунингман, Самарқанд» қўшиғини таниқли хонанда Эргаш Йўлдошев ижросида диққат билан бир эшитиб кўринг-а. Назм билан мусиқанинг уйғунлиги шу қадар ҳаётбахш бир куч пайдо қилганки, қўшиқни тинглаган киши беихтиёр Самарқанднинг қадимий обидаларини кўз олдига келтиради, боғларида сайр этгандай бўлади.

Бастакорнинг «Карвон келади», «Тўй муборак», «Бахт ялласи» сингари ўндан ортиқ шўх яллалари байрамлар, тўйларимизда тантанавор янграб, жўшқин меҳнат, Октябрь берган бахтни мадҳ этмоқда.

Шу хонадонни тарк этар чоғи янги ёзилган қўшиқлар тинглаш истагини билдирдик. Композитор нота дафтари орасидан бир неча варақ ажратиб олди. Сўнгра пианино олдига келиб ўтирди. Унинг серҳаракат бармоқлари клавишлар устида чаққон йўрғалаб кетди. Хонада шўхчанг садолар оқабошлади. Пианино ёнига Тельман, Гулшан ҳам келишди. Оталари айтаётган қўшиққа жўр бўлишди. Бу, бастакорнинг куни кеча битирган ва Самарқанд шаҳрининг катта тўйига бағишланган «Она Самарқанд» қўшиғи эди.

Борлиққа оқшом кўнди. Қўшиқлар дунёсининг сеҳридан завққа тўлиб, ташқарига чиқдик. Узоқ-узоқлардан енгил шабада ёқимли қўшиқ садоларини таратарди:

Лолалардан гулханлар ёқиб,
Баҳор келди, тўлин ой келди.
Чеккасига қизил гул тақиб,
Дилбар келди, гулчирой келди.

Бу композиторнинг шоира Саида Зуннунова шеърига басталаган «Гулчирой» қўшиғи бўлиб, баҳор гўзаллигини тараннум этар, кишиларни қирадрларга, лола сайлига чорлар эди.

Т. МИРҲОДИЕВ.

САНЪАТ АХЛЛАРИ ДАВРАСИДА

Набижон ака хонадонидаги мусиқий ҳаёт завқи унинг фарзандларини ҳам шу йўлга етаклаган бўлса, ажаб эмас. Тўнғич ўғил Тельман ота йўлидан бормоқда. У ҳозир Тошкент Давлат консерваторияси композиторлик факультетининг талабаси. Ёш композитор 40 га яқин янги қўшиқ ёзди. Бу қўшиқларни халқимиз илиқ қарши олди. Қизи Гулшаннинг майин ва ёқимли овозини ҳамма севиб қолди. У тез-тез радио, телевизор орқали хониш қилиб туради. Яна бир ўғил Ғанижон Совет Армияси сафида ўз ватанпарварлик бурчини ўтамоқда. Яхшигина кларнет чалади. Кичкина Мадина эса музика билим юртида фортепьяно бўйича таҳсил кўрмоқда.

Санъаткор оилалар... Шу ҳақда гап кетганида кўпинча Зокировлар, Раҳимовлар, Оқиловларни тилга олардик. Булар қаторида Ҳасановлар оиласи ҳам бор.

Набижон Ҳасановнинг ижоди ҳозир айни гуллаган палла. Мелодист композитор ўз мухлисларини янги куй ва қўшиқлар билан хурсанд этиш тилагида. У Ленин юбилейига атаб «Суръат», «Най навоси», «Гулшаним» каби доҳий, Ватан ҳақидаги, «Илтимос», «Маржон» каби лирик ва бир неча ҳазил қўшиқларни қиёмига етказди.

— Набижон ака ва Гулшан Тельман ва қизи Гулшан билан.

А. Абалян фотоси.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

КОЛХОЗЧИЛАРГА ПЕНСИЯЛАР

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозида юзлаб нуроний отахон ва онахонлар яшашади. Ҳўжаликни оёққа турғизиш, бадавлат қилишда уларнинг кўп меҳнати сингган. Эндиликда эса улар кексалик гаштини суриб, пенсия олишмоқда.

— Колхозимизда пенсия олувчи кексалар сони 550 дан ортиб кетди, — дейди нафақа тайинлаш Советининг раиси Р. Эшонҳўжаев, — яқинда меҳнат қилишга қобилиятини йўқотганлар, инвалидлардан яна 12 кишига нафақа тайинладик. Ўтган йилнинг ўзида колхоз правлениеси пенсионерларга 100 минг сўмга яқин маблағ тарқатди.

Т. Тўлаганова, Р. Абдуллаев, Х. Ахмедова ва бошқа ўнлаб пенсионерлар партия ва ҳукуматимизнинг бу ғамхўрлигидан беҳад миннатдор бўлишмоқда.

С. МИРЗАЛИЕВ.

БЕРУНИЙ МУКОФОТИГА НОМЗОД

Профессор Наби Мажидовнинг невропаталогиянинг муҳим масалаларига бағишланган монографияси шифокорлар ўртасида катта қизиқиш уйғотмоқда.

СССР Медицина Фанлар Академиясининг ҳақиқий аъзоси профессор А. П. Авцин монографияга сўзбоши ёзиб, Н. Мажидовнинг бу янгилиги бош оғриғини даволашда катта аҳамиятга эга эканлигини, бу фақат ихтисослаштирилган неврология муассасаларигагина эмас, балки кенг шифокорлар оммасига ҳам алоқадор эканлигини таъкидлайди.

Тошкент Медицина институти ректорати Совети невропатолог Н. Мажидовнинг бу монографиясини Беруний мукофотига номзод қилиб кўрсатди.

А. КИМ.

СОВҒАЛАР ВА ЭСДАЛИК БУЮМЛАРИ КЎРИГИ

Москвадаги Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси павильонларининг бирида совғалар ва эсдалик буюмлари кўриги бошланди. Бунда барча республика саноат корхоналарида тайёрланган керамик плиталар, ёғоч ва суякдан ўйиб ишланган турли буюмлар ва эсдалик совғалари намойиш қилинмоқда.

Виставкага келганларга Тошкент ўйинчоқлар ва ихтисослаштирилган «Сувенир» фабрикаларида тайёрланган турли ўйинчоқлар, миллий кийимдаги қўғирчоқлар ва бошқа совға ҳамда эсдалик буюмлари ҳам манзур бўлмоқда.

Л. АПАРНИКОВ.

ЎЗБЕКИСТОН

Сени жондан знёд
севгайман,
Эй гулруҳсор азиз диёрим!
Томчи бўлиб гардни
ювгайман
Гулларингдан мангу
баҳорим —
Хаёл каби покиза ўлкам!
Тупроғингда не-не хон-
беклар
Ва инграган тарих ётибди.
Берунийлар ва Улуғбеклар—
Буюкликка таъриф ётибди,
Хаёл каби покиза ўлкам!
Ўнбеш кунлик тўлин ой
мисол,
Булутлардан холисан бугун.
Миллиард ёшли Ер
жамолининг
Хўп ярашган холисан
бугун,
Хаёл каби покиза ўлкам!
Ўзлигимсан, эрк
юлдузимсан,
Номусимсан, кўрар
кўзимсан.
Тақдирингда тақдирим аён,
Ўзбекистон—беқиёс бўстон,
Хаёл каби покиза ўлкам!

Абдулла ШЕР.

Реклама ва Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — **Кўрсатувлар программаси.**

Рус тилида: 18.35 — **Телеянгиликлар,** 18.50 — **«Омадсиз бўри»** (Қўғирчоқ фильм), 19.00 — **Футбол бўйича СССР биринчилиги. «ПАХТАКОР»— ШАХТЁР»** (Донецк), 20.45 — **Кўрсатувлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.50 — **Ун минут музика,** 21.00 — **«Ишчи номи мағрур янграйди»** программаси, 21.35 — **Киноленинном». «Волга бўйидаги Ленин бўлган жойларда,** 21.55 — **«Собир Абдулла».** Ёзувчининг ижодий портрети.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе кўрсатади.**
20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 дан — **Фрунзе кўрсатади.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/VI да **Бой ила хизматчи,** 13/VI да **Парвона,** 14/VI да **Шоҳ Эдип** (спектакллар кеч соат 8 да бошланади).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/VI да **Катта концерт,** 13/VI да **Ажаб ҳангомалар.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Дакийлар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», НАВОИЙ НОМЛИ, «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Рошфоралик қиз — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Чашма узра ташналик — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ҳаводаги саргузаштлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Эркаяча гап — «МОСКВА» (кеч соат 9.20 минутда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИКА ТАЪМИНОТИ БОШ БОШҚАРМАСИ
24 ИЮНДАН 27 ИЮНГАЧА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА
(«Ғалаба» боғи, ВДНХ биноси) **ортиқча ва ишлатилмаган материал ва асбоб-ускуналарни сотиш бўйича**
ЎРТА ОСИЕ САНОАТ КЎРГАЗМАСИНИ ЎТКАЗАДИ
Уларининг ортиқча моллари сотиш ва керакли моллари сотиб олиш учун ҳамма корхоналар, ташкилотлар, колхозлар, совхозлардан ваниллар кўргазмага таклиф этилади.

РЕСПУБЛИКА ЯЛОВ-МЕЛИОРАТИВ-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИНИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ТЕХНОЛОГИК КОМПЛЕКТАЦИЯСИ БОШҚАРМАСИГА
материал бўлимига катта бухгалтер, техник бухгалтерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 1-Свердлов проезди, 9 уй (3 трамвайнинг «Асакинский» бекати).

«ТАШОВЛСЕЛЬСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ 7-МАХСУСЛАШТИРИЛГАН МЕХАНИЗАЦИЯ КЎЧМА КОЛОННАСИГА
ғишт терувчилар, дурадгорлар, бетончилар, сувоқчилар, бўёқчилар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи ишбай, кўчма характерда бўлгани учун 30% қўшимча ҳақ тўланади.

Ёлғиз кишиларга прописка ва ётоқхона берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Калинин район, с/с Ўзғариш (18, 30, 83 автобусларнинг С. Раҳимов номли станция бекати).

КУЙБИШЕВ РАЙОН ОШХОНАЛАР ТРЕСТИНИНГ 33 ОШХОНАСИГА
(Тельман номли боғда) **ошхона ёрдамчи ишчилари, зал ишчилари ва ошпазлар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Я. Колас кўчаси, 21 уй.

«Муштум» журнали редакцияси коллективи журналнинг бўлим мудири, редколлегия аъзоси З. Шокировга онаси

Ҳурмат-иса
МУҲАММАДЖОНОВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

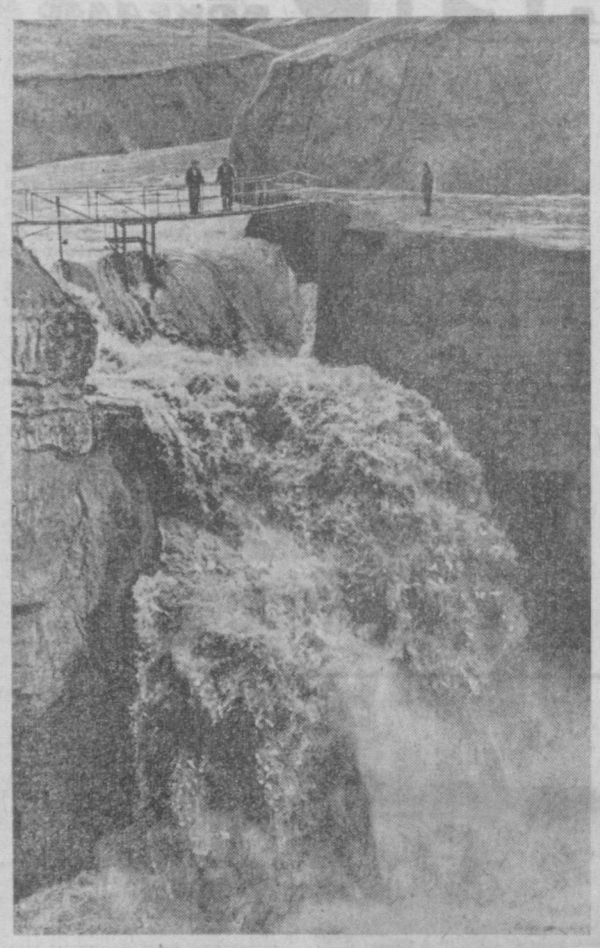

ШАЛОЛА

А. Абалян фотоэтюди.

Спорт

ЧИНИҚИШ

Ҳарбий хизматни бошлаган дастлабки кунларим эди. Нима ҳам бўлди-ю, командиримиз беҳуш бўлиб қолди. Орадан икки кун ўтгач, бўлинмамизга янги командир тайинланди.

Биринчи бор у билан кечки текширувда танишдик. Исми-шарифи Ботир Камолов экан. Ўрта бўй, зуваласи пишиққина, бу йигит 28 баҳорни кўрган. Шу кундан бошлаб мен уни эрталабки гимнастика машқлари устида ёки оғир тошларни ўйнаётган ҳолда учратаман...

Жазирама иссиқ анча ҳовридан тушиб кунлар бироз совуб қолган. Ботир дарсдан қайтгач, папкасини ўз хонасига ташлади-ю, онасининг хой-хойлаганига қарамай Самарқанднинг серқатнов кўчаларидан ўтиб, тўғри «Спартак» стадионига йўл олди. Ахир шошмасдан бўладими? Бугун гиламга республикамизнинг энг кучли полвонлари чиқишади-я...

Ботир кураш залига етиб келганида энг енгил вазнли полвонлар бел ушлашган эди. Мусобақа кечгача давом этди. Ботир томоша қилиб ўтирар экан, ҳар бир курашчининг олишувини диққат билан кузатар, қўлланилаётган услубларини эслаб қолишга ҳаракат қилади. Эҳ, қани энди, у ҳам каттароқ бўлса-ю, ўз кучини кўрсатса!

Шу куни Ботир полвонлар тўгарагига ёзилишга қарор қилди.

Тўгаракдаги машқлар дастлабки осондек туюлган эди, Ботиргa. Лекин тез орада спортчи бўлиш учун сабру тоқат, тинимсиз машқ талаб этилишини тушуниб олди. Устози Усмон ака унинг муваффақиятларидан қувонар, заиф томонларини кўрсатиб насиҳат қиларди.

Ҳаш-паш дегунча тоғ сойларидек жўшқин болалик йиллари ва она мактаб қучоғи ҳам ортда қолди. Ботир ҳам ўз тенгқурлари қатори қўлига етуклик гувоҳномасини олар экан, бир неча синфдошлари билан фабрикага кириб ишлашга қарор қилди.

Тинимсиз машқ, излаш-изланишлар дастлабки меваларини берди. Ботир биринчи бор Самарқанд область биринчилиги учун ўтказилган мусобақада кучли классик курашчиларни ортда қолдириб, иккинчи ўринни эгаллади.

Орадан бир йил ўтгач, 1959 йили маҳорати анча тобланиб қолган Ботир Камолов областьтерма командаси составида, Бухоро да ўтказилган республика биринчилигида иштирок этди. Ёш курашчи устози ва дўстларининг ишончини шараф билан оқлади. Финал олишувда СССР спорт мастери Ҳолиқов устидан ғалаба қозониб, республика чемпиони бўлди.

Ёш спортчидаги маҳорат, ҳаракатларидаги дадиллик, ўйлаб иш тутиши республика терма командасидаги тренерларнинг эътиборидан четда қолмади. 1959 йили Ботирни республика «Спартак» жамиятининг терма командаси сафига киритишди. Бироз тайёргарлик машқларидан сўнг, терма командамиз Оржоникидзе шаҳрига қараб йўл олди...

— Яна бир неча дақиқадан сўнг Иттифоқ биринчилиги учун ёшлар ўртасида классик кураш бошланади.

Ботир ҳаяжонда: «Эплай оларменкинман, ёки дўстларимни юзини ерга қаратиб қўярменкинман...». Йўқ, юраги фақат ғалаба деб тепарди... Шу куни Ботир ҳақиқатан республикамиз спорт шарафини катта мусобақаларда ҳимоя қила олиш қобилиятига эга эканлигини кўрсатди. У ҳурмат шохсупасининг юқори поғонасига кўтарилди.

Орадан бир йил ўтгач, Ботир она-Ватан олдидаги йигитлик бурчини адо этиш учун, ҳарбий хизматга чақирилди.

Камолов Ватан олдидаги бурчини адо этиш билан бирга, «Динамо» кўнгилли спорт жамиятининг классик кураш тўгарагида билим ва тажрибасини оширa борди. Тўгарак раҳбари, Совет Иттифоқининг бир неча бор чемпиони Владимир Петрусенко янги шогирдига катта кўмак берди. Тезорада Ботир бўлинма чемпиони унвонини қўлга киритди.

1961 йилнинг декабрь ойида Омск шаҳрида, машҳур рус паҳлавони Сапожников хотирасига бағишлаб йирик мусобақа ўтказилди. Фахрли совриннни эгаллаш учун «жанг»га Қозоғистон, Ўзбекистон, Тожикистон республикалари ва бошқа шаҳарлардан классик курашчилар тўпланишди. Мусобақада сержант Камолов СССР спорт мастертигига номзод унвонини олди.

Энди Ботир ёш жангчиларга сержант сифатида ҳарбий билимларни ўргатиб қолмай, жамоатчилик асосида кураш тўгараги ҳам ташкил этди. Кейинчалик у офицерлар тайёрлов билим юртида курсантлик вақтида СССР спорт мастери фахрли унвонини қўлга киритди.

Ш. МУҲАММАДЖОНОВ.

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ШАХМАТ. Петросян билан Спасский матчининг 20-ўйини илгари хабар бергани миздек, жаҳон чемпионининг қўли баланд ҳолда кечиктирилган эди. Бу ўйин давом эттирилганда Петросян ғалабага эришди. Энди ҳисоб Спасский фойдасига 10,5:9,5. Рақиблар кеча навбатдаги ўйинни ўтказишди.

ФУТБОЛ. Венгрия терма командаси жаҳон биринчилигининг иккинчи саралаш ўйинида яна ғалабага эришди. Бу сафар венгрияликлар Ирландия пойтахтида рақибларини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

Жаҳон чемпиони — англияликлар Жанубий Америка бўйлаб сафарни давом эттирмоқдалар. Улар Монтевидео шаҳрида Уругвай терма командаси билан учрашиб, 2:1 ҳисобида ғалабага эришдилар. Тўпларни инглизлардан Болл ва Херст киритди.

ВЕЛОСПОРТ. Ўзбекистон ёш пойгачилари республика мусобақасида 50 дан ортиқ спортчи қатнашди. Беш босқичли пойгада тошкентлик А. Жарков ҳаммадан яхши натижа кўрсатди. У 321 километрлик маршрутни биринчи бўлиб босиб ўтди. Самарқандлик Р. Низомиддинов иккинчи, андижонлик А. Босенко учинчи ўринни эгалладилар. Умумкоманда ҳисобида «Меҳнат» коллективи ғолиб чиқди.

ҲАР ТЎҒРИДА

АЙСБЕРГ ВА БОМБА

Баҳайбат муз тоғлари билан тўқнашиш кемалар учун қанчалик хавфли экани ҳаммага маълум. Лекин ҳозиргача қоровул хизмати ҳам, радиолокаторлар ҳам бу тўқнашув хавфини йўқотишганича йўқ. Муз тоғларини осмондан портлатиб кўришди — бўлмади. Бомба айсберг устида портлаб, асосий музни кўчиролмади.

Француз метереолог олими Пьер-Андре Молэн муз тоғларини «иссиқлик» бомбалари билан портлатишни таклиф қилянти. Торпедага ўхшаш бомбанинг учи қизитилиб, муз тоғига вертолётдан отилади. Бомба музни эритиб, уни ёриб, ичкарига кира боради. Маълум вақтдан сўнг унинг портлатадиган механизми ишга тушиб, бомба муз ичида портлайди. Айсберг парча-парча бўлиб кетади.

БУХГАЛТЕРНИНГ «ЎНГ ҚЎЛИ»

Ибтидоий арифмометр, сершовқин электр-ҳисоблаш машинаси — бухгалтерларнинг бор асбоб-ускунаси шу. Улар билан ҳисоб-китоб қилиш учун вақт кўп кетади. Бунинг устига шовқинини айтмайсизми? жонга тегади.

Японияда «Хакаява электрик» фирмаси бунга чек қўймоқчи. Фирма бухгалтерлар учун ҳеч бир овоз чиқармай ишлайдиган электрон-ҳисоблаш машинаси ишлаб чиқарди.

Бу машина иш столига бемалол жойлашади. Тезкорлиги эса кўнгилдагидек: машина олти хонали сонларни секундининг юздан бир бўлаги ичида қўшиб айириб беради. Сонларни кўпайтириш ва бўлиш учун эса секундининг ўндан бир бўлаги кетади, холос. Ундан ташқари, янги машина сонлардан квадрат илдиз чиқариб ҳам беради.

Редактор А. ИСМОИЛОВ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Б—2300.
ИНДЕКС — 6469.
Р. 14360.